

CYNGOR SIR DDINBYCH

DATGANIAD CYFRIFON

2005/06

CYNNWYS

ADRAN

TUDALENNAU

1. CYFLWYNIAD

Rhagair gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol – Adnoddau
Datganiad o Gyfrifoldebau
Datganiad ar y Gyfundrefn Rheoli Ariannol Mewnol

2 - 8
9
10 - 12

2. ADRODDIAD ARWCHILWR ANNIBYNNOL

13 - 14

3. DATGANIAD O BOLISIAU

Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu

12 - 20

4. Y PRIF DDATGANIADAU ARIANNOL

Y Cyfrif Refeniw Cyfunol
Y Cyfrif Refeniw Tai
Y Fantolen Gyfunol
Datganiad Llif Arian
Datganiad o Gyfanswm y Symudiadau yn y Cronfeydd

21 - 22
23
24
25
26

6. NODIADAU EGLURHAOL

Nodiadau ar y Cyfrif Refeniw Cyfunol
Nodiadau ar y Cyfrif Refeniw Tai
Nodiadau ar y Fantolen Gyfunol
Nodiadau ar y Datganiad Llif Arian
Nodiadau ar y Datganiad o Gyfanswm y Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn

28 - 38
39 - 41
42 - 59
60 - 61
62 - 64

CYFLWYNIAD AC AMCANION

1. CYFLWYNIAD

1.1 Cynhyrchir y Datganiad Cyfrifon Blynyddol pob blwyddyn yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Datganiad Arfer Cymeradwy (SORP), gyda'r nod o:

- gydymffurfio â gofynion statudol a phroffesiynol
- darparu gwybodaeth glir am gyllid y Cyngor i etholwyr, talwyr trethi busnes, pobl sy'n agored i drethi a thaliadau sy'n cael eu codi'n lleol, aelodau'r Awdurdod, a chyfranogion eraill.

1.2 Mae Adran 1 yn cynnwys **Rhagair** gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol—Adnoddau, sy'n rhoi crynodeb weithgareddau ariannol y Cyngor yn ystod y flwyddyn ac ar ddiwedd y flwyddyn.

- Mae'r **Datganiad o Gyfrifoldebau** sydd wedi ei gynnwys yn yr Adran hon yn amlinellu dyletswyddau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol—Adnoddau, fel Prif Swyddog Cyllid, wrth baratoi'r cyfrifon.
- Mae'r **Datganiad o Reolaeth Ariannol Fewnol** yn nodi cyfrifoldeb am reolaeth ariannol fewnol yn y Cyngor ac yn rhoi awgrym o lefel y sicrhad y gall system o reolaeth ariannol ei darparu.

1.3 Mae'r cyfrifon yn destun archwiliad allanol annibynnol gan yr Archwilydd sydd wedi ei benodi gan y Swyddfa Archwilio Cymru. Mae **Adroddiad yr Archwilydd Allanol** wedi ei gynnwys yn Adran 2.

1.4 Mae Adran 3 y ddogfen hon yn rhoi manylion ynglyn â'r **Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu**. Dyma'r polisiau a ddefnyddir i gynhyrchu'r wybodaeth ariannol o fewn y Datganiad Cyfrifon.

1.5 Mae Adran 4 yn ymwneud â'r prif ddatganiadau ariannol, fel a ganlyn:—

- Mae'r **Cyfrif Refeniw Cyfunol** yn dangos faint y mae'r Awdurdod wedi ei wario yn ystod y flwyddyn ar bob un o'i wasanaethau, ynghyd ag unrhyw incwm neu wariant corfforaethol sy'n ymwneud â'r Awdurdod cyfan. Y mae hefyd yn dangos faint o'r gost hon sydd wedi ei thalu gan drethdalwyr lleol a faint sydd wedi ei hariannu gan y llywodraeth ganolog drwy'r Grant Cynnal Refeniw. Mae unrhyw warged (arian dros ben) neu ddiffyg ariannol ar y cyfrif hwn yn cael ei drosglwyddo i ddaliannau cyffredinol yr Awdurdod.
- Mae'n rhaid i Awdurdodau Lleol roi cyfrif ar wahân am gost darpariaeth tai yr awdurdod lleol drwy **Gyfrif Refeniw Tai**. Mae'r cyfrif hwn yn dangos ble mae'r arian yn cael ei wario wrth gynnal a chadw a rheoli tai Cyngor, taliad cymhorthdal i Lywodraeth Cynulliad Cymru a sut y caiff y costau hyn eu cwrdd o renti ac incwm arall.
- Mae'r **Fantolen Gyfunol** yn rhoi darlun ariannol o holl asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a daliannau'r Awdurdod ar ddiwedd y flwyddyn gyfrifyddu. Mae'r asedau'n cynnwys gwerth yr asedau sefydlog megis adeiladau, tir ac offer, a gwerth asedau cyfredol megis arian sy'n ddyledus i'r Awdurdod, stoc a buddsoddiadau. Mae'r rhwymedigaethau'n ymwneud yn bennaf ag arian sy'n ddyledus gan y Cyngor i sefydliadau allanol. Mae'r cronfeydd wrth gefn a'r daliannau yn mynegi gwerth net y Cyngor ar ddiwedd y flwyddyn gyfrifyddu.
- Mae'r **Datganiad Llif Arian** yn dangos trafodion ariannol yr Awdurdod dros y flwyddyn, gan nodi beth oedd ffynonellau'r incwm a dderbyniwyd ar ffurf arian a'r arian gwirioneddol a gafodd ei wario. Mae'r trafodion arian yn cael eu dosrannu'n drafodion sydd o natur refeniw, trafodion sydd yn gyfalaf, a'r rhai sy'n ymwneud â benthyciadau'r Awdurdod.
- Mae'r **Datganiad o Gyfanswm y Symudiadau yn y Cronfeydd** yn dwyn ynghyd yr holl symudiadau a gafwyd yng Nghronfeydd yr Awdurdod. Mae'r datganiad yn dosrannu'r cronfeydd, yn ogystal, yn rhai y bydd modd eu defnyddio i gynnal gwariant refeniw yn y dyfodol a rhai sydd o natur cyfalaf.

RHAGAIR GAN Y CYFARWYDDWR COFFORAETHOL - ADNODDAU

- 1.6 Mae Adran 5 yn ymwneud â'r gofyn, dan y Côd Ymarfer Cyfrifyddu, i gynhyrchu gwybodaeth ychwanegol ar ffurf **Nodiadau Eglurhaol**. Nôd yr wybodaeth ychwanegol hon yw darparu gwybodaeth gefndirol ynglyn â materion ariannol penodol nad oes modd eu hadnabod yn hawdd o'r datganiadau ariannol eraill.
- 1.7 **Newidiadau yn y fformat.** Mae'n rhaid i Gadeirydd y Cyngor gymeradwyo'r Datganiad Cyfrifoldebau yn awr. Mae'r Datganiad ar y System Reolaeth Fewnol yn gofyn am lofnodion y Prif Swyddog Gweithredol ac Arweinydd y Cyngor.

2. CRYNODEB REFENIW**GYLLIDEB REFENIW 2005/06**

- 2.1 Cyllideb refeniw y Cyngor am y flwyddyn oedd wreiddiol ar £142.382 miliwn (2004/05 £136.450m) ac yr oedd yn cymryd i ystyriaeth ddyfarniadau cyflog a chodiadau pris a oedd yn hysbys neu wedi eu hamcangyfrif. Mae gan Gynulliad Cymru ddylanwad mawr dros gyllid y Cyngor, ac y mae'n llunio asesiad o'r hyn y dylai pob awdurdod lleol yng Nghymru, yn ei farn ef, ei wario. Enw'r asesiad hwn yw "Asesiad Gwariant Safonol" (SSA). Roedd y gyllideb £5.382 miliwn (3.9%) uwchlaw'r asesiad gwariant safonol o £137.000 miliwn.
- 2.2 Pennodd Cynulliad Cenedlaethol Cymru swm o £90.956 miliwn fel Grant Cynnal Refeniw Sir Ddinbych, (gan gynnwys Grant Amddifadiad o £0.165m) a swm o £19.639 miliwn fel cyfran Sir Ddinbych o'r incwm o drethi annomestig. Yr oedd gofyn, felly, i drethdalwyr y Cyngor ddarparu £31.566 miliwn ar gyfradd o £864.70 fesul eiddo Band D.

FFIGURAU GWIRIONEDDOL REFENIW 2005/06

- 2.3 Cyfanswmy gwariant gwirioneddol oedd £142.154 miliwn. Mae'r tabl isod yn dangos prif elfennau Cyllideb 2005/06, a sut y mae'r rhain yn cymharu â'r incwm a'r gwariant gwirioneddol:
- 2.4 Dylech nodi bod y ffigurau hyn yn cael eu cyflwyno ar sail wahanol i'r Cyfrif Refeniw Cyfunol, sydd yn cynnwys ad-daliadau Gwasanaethau Cefnogi a chostau Cyfrifyddu Asedau — y mae'n ofynnol i ddangos y rhain er mwyn cydymffurfio â'r Côt Ymarfer Cyfrifyddu.

	Cyllideb Ddiwygiedig 2005/06 £000au	Gwirioneddol 2005/06 £000au	Amrywiant 2005/06 £000au
Gwariant net ar wasanaethau	142,382	140,966	(1,416)
Cyfraniad at ddaliannau – Cyffredinol	0	404	404
Cyfraniad at ddaliannau – Clustnodwyd	0	933	933
Cyfraniad at ddaliannau – Ysgolion	0	(206)	(206)
Cyfraniad at ddaliannau – Gwasanaethau Amgylcheddol	0	(397)	(397)
Cyfraniad y gwariant	0	454	454
Cyfanswm y Gwariant	142,382	142,154	(228)
Ariannwyd gan:			
Treth y Cyngor	31,566	31,566	0
Grant Cynnal Refeniw	90,791	90,563	(228)
Trethi Annomestig Cenedlaethol	19,639	19,639	0
Grant Amddifadedd	165	165	0
LABGI	221	221	0
Cyfanswm yr Adnoddau	142,382	142,154	(228)

RHAGAIR GAN Y CYFARWYDDWR COFFORAETHOL - ADNODDAU**GWEDDILLION**

2.5 Roedd y gweddillau ar 31 Mawrth yn £5.307m.

2.6 Yn unol â Chyfansoddiad y Cyngor, gellir cario tanwariannau ar wasanaethau ymlaen o un flwyddyn ariannol i'r nesaf, bydd hyn yn ddibynnol ar allu gwasanaethau i ddangos perfformiad priodol ac angen canfyddadwy i ddefnyddio'r arian i aelodau etholedig. Ar ddiwedd 2004/05 carwyd tanwariant o £1.201m ymlaen i 2005/06 i ariannu gwariant gwasanaeth yn y flwyddyn. Yn ystod 2005/06 adnabuwyd tanwariant o £0.933m. Yn ei gyfarfod ar 29 Mehefin 2006 cadarnhaodd y Cyngor y byddai'r cyfanswm o £0.989m (yn cynnwys yr elfen sydd heb ei ddefnyddio a gariwyd ymlaen o 2004/05) yn cael ei gario ymlaen i 2006/07 fel gweddillau a glustnodwyd i'w defnyddio i gyllido gwariant ar wasanaethau yn y flwyddyn honno.

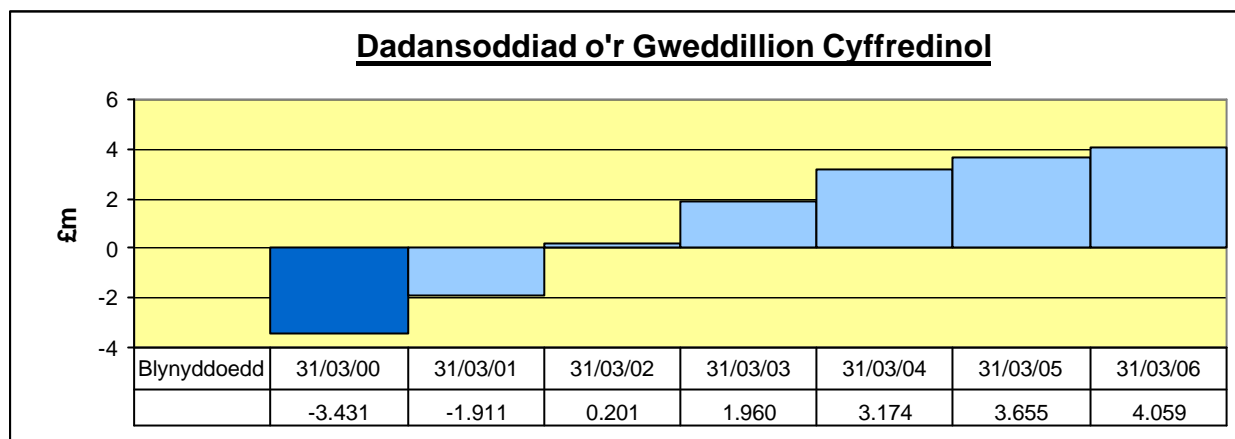
2.7 Nod y Cyngor yw sicrhau bod ei weddillau cyffredinol yn cael eu cynnal ar lefel ddoeth.

2.8 Mae'r cyllidebau ar gyfer ysgolion unigol wedi'u neilltuo'n unswydd gyda gwargedau a diffygion ar ddiwedd y flwyddyn yn cael eu cario ymlaen. Roedd gwariant ysgolion dros y gyllideb o £0.206m ar ddiwedd y flwyddyn, a arweiniodd at leihad ym malansau'r ysgolion o £1.559m i £1.353m. Mae balansau ysgolion dan reolaeth cyrff llywodraethu ysgolion unigol ac yn cael eu dosbarthu yng nghyfrifon y Cyngor fel Cronfeydd Wth Gefn. Nid dynt yn llunio rhan o'r Balansau Cyffredinol.

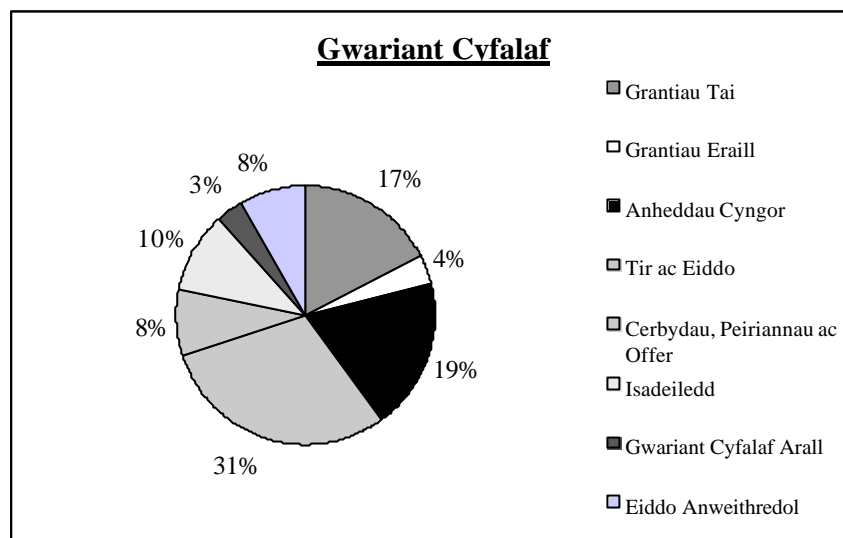
2.9 Y mae dadansoddiad o'r Gweddillion wedi ei gyflwyno yn y Tabl isod.

	Cyllideb 2005/06 £000au	Gwirioneddol 2005/06 £000au	Amrywiant 2005/06 £000au
Dadansoddiad o'r Gweddillion Cyffredinol:			
Gweddillion a Ddygwyd Ymlaen	3,655	3,655	0
+ Cyfraniad i falansau – Cyffredinol	0	404	404
Gweddillion a Gludwyd Ymlaen	3,655	4,059	404
Dadansoddiad o Falansau a Glustnodwyd:			
Gweddillion a Ddygwyd Ymlaen	1,201	1,201	0
Llai Tanwariant cyllidebol 2004/05	(1,201)	(1,145)	56
+ Tanwariant Cyllidebol 2005/06	0	933	933
Gweddillion a Gludwyd Ymlaen	0	989	989
Dadansoddiad o Falansau Gwasanaethau Amgylcheddol:			
Gweddillion a Ddygwyd Ymlaen	693	693	0
Y gwarged ariannol am y flwyddyn	0	1	1
Cyfraniadau at / (o) y gweddillion	0	(435)	(435)
Gweddillion a Gludwyd Ymlaen	693	259	(434)
Cyfanswm Gweddillion	4,348	5,307	959

Dadansoddiad o Falansau Ysgolion:			
Gweddillion a Ddygwyd Ymlaen	1,559	1,559	0
Cyfraniadau at / (o) y gweddillion	0	(206)	(206)
Gweddillion a Gludwyd Ymlaen	1,559	1,353	(206)

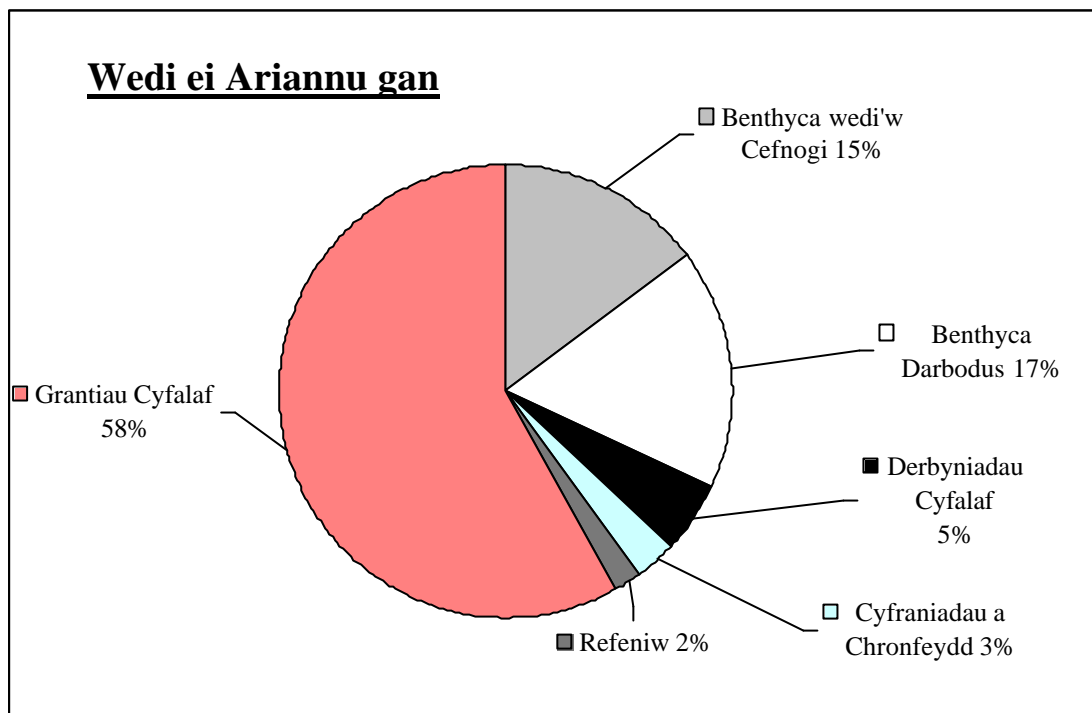
RHAGAIR GAN Y CYFARWYDDWR COFFORAETHOL - ADNODDAU**3. CRYNODEB CYFALAF****GWARIANT CYFALAF**

- 3.1** Bob blwyddyn, mae'r Cyngor yn buddsoddi mewn asedau mawrion megis tir, adeiladau, gwelliannau ffyrdd, cerbydau ac offer, er mwyn cynnal a datblygu'r gwasanaethau y mae'n eu darparu. Mae lefel y buddsoddi hwn i'r dyfodol yn cael ei chyfyngu gan allu'r Cyngor i ariannu ei wariant cyfalaf.
- 3.2** Yn ystod 2005/06, cyflwynwyd proses blaenoriaethu cyfalaf i sicrhau bod y Cyngor yn y blynyddoedd i ddod ond yn buddsoddi arian mewn prosiectau a fyddai'n cwrdd ag amcanion a blaenoriaethau'r sefydliad.
- 3.3** Mae defnydd Benthycy Darbodus wedi cynyddu yn 2005/06 gyda £5.821m o brosiectau'n cael eu cyllido yn y modd yma. Bydd Benthycy Darbodus yn dal i fod yn rhan bwysig o gyllid Cynllun Cyfalaf y Cyngor ble bo'n briodol. Mae'r Cyngor yn cydymffurfio'n llawn â Chôd Ymarfer CIPFA ar Fenthycy Darbodus.
- 3.4** Roedd Cynllun Cyfalaf 2005/06 yn cynnwys gwaith i gynnal a gwella asedau sy'n eiddo i'r Cyngor yn bennaf, gyda £5m yn cael ei wario ar Ardaloedd Adnewyddu a Thai Sector Preifat. Yr unig asedau materol newydd y daethpwyd i'w meddiant yn ystod y flwyddyn oedd £1.2m o gerbydau a gafwyd drwy Fenthycy Darbodus. Yr unig warediad sylweddol yn ystod y flwyddyn oedd gwerthiant maes parcio dros ben Lôn Parcwr, Rhuthun.
- 3.5** Yn 2005/06, gwariod y Cyngor £33.742 ar eitemau cyfalaf (yn cynnwys y Cyfrif Refeniw Tai).

RHAGAIR GAN Y CYFARWYDDWR COFFORAETHOL - ADNODDAU

3.6 Wrth ariannu'r lefel hon o wariant, defnyddiodd y Cyngor fenthyciadau (naill ai dan y Cod Darbodus neu drwy gymeradwyaethau yr oedd wedi eu derbyn oddi wrth Lywodraeth Cynulliad Cymru), ac ychwanegwyd at y rhain gan grantiau'r Llywodraeth, grantiau Ewropeaidd, cyfraniadau cyfalaf, a derbyniadau cyfalaf yn deillio o werthu asedau, at y rhain.

Prosiect	2005/06 £000au
Ysgol Uwchradd y Rhyl – Adnewyddu Ffenestri	622
Ysgol Glan Clwyd, Llanelwy – Maes Pob Tywydd ac Adnewyddu'r Gampfa	347
Ysgol Plas Brondyffryn, Dinbych – Darparu Lletu Preswyl	2,295
Ysgol Plas Brondyffryn, Dinbych – Adnewyddu Ty'n Fron, Cyfleuster Cyfnod Allweddol 1 a 2	454
Canolfan Hamdden Y Rhyl – Gwaith Adnewyddu Sylweddol	1,187
Parc Cyflogaeth Cefndy, Y Rhyl – Adeiladu Gweithdai	518
Ty Nantclwyd, Rhuthun – Adnewyddu'r Adeilad	484
Y Rhyl Yn Mynd Ymlaen, Cynllun Ewropeaidd Sylweddol i wella'r Pen Gorllewinol	978
Cylfat Stryd Mwrog, Rhuthun – Cynllun Lliniaru Llifogydd	492
Depo Cerbydau Bodelwyddan – Adnewyddu Sylweddol	435
System PA RIS – System Wybodaeth Rheoli Gofal Cymdeithasol	389

RHAGAIR GAN Y CYFARWYDDWR COFFORAETHOL – ADNODDAU**4. EITEMAU ARWYDDOCAOL ERAILL****PENSIYNAU**

4.1 Y mae Cyngor Sir Ddinbych yn aelod o Gronfa Bensiwn Clwyd.

4.2 Mae buddsoddiadau wedi perfformio'n gryf iawn dros y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2006, gyda'r gronfa nodweddiadol yn cynhyrchu enillion ar y buddsoddiad o 20-25%. Mae hyn yn cymharu ag enillion disgwylidig a gyfrifwyd ar ddechrau'r flwyddyn o tua 6.5% yn glir wedi treuliau. Er hynny, roedd y rhagdybiaethau actiwaraid a ddefnyddiwyd ar 31 Mawrth 2006 yn sylweddol fwy ceidwadol na'r rheini a ddefnyddiwyd ar 31 Mawrth 2005, wedi'u gyrru gan ostyngiadau yn yr elw ar fondiau corfforaethol yn ystod y flwyddyn.

Mae hyn yn arwain at ostyngiad o £3.461m yn nyledion y Cyngor

Roedd gwerth y gronfa ar y farchnad adeg y prisiad actiwaraid diwethaf ar 31 Mawrth 2004 yn £559m.

4.3 Mae'r cyfrifon ar gyfer 2005/06 yn ymgorffori gofyniad Safon 17.9 Adroddiadau Ariannol yn llawn.

CYNLLUN BUSNES CYFRIF REFENIW TAI (HRA)

4.4 Yn ystod 2005/06 cwblhaodd y Cyngor ei arolwg o ddyfodol ei Stoc Dai.

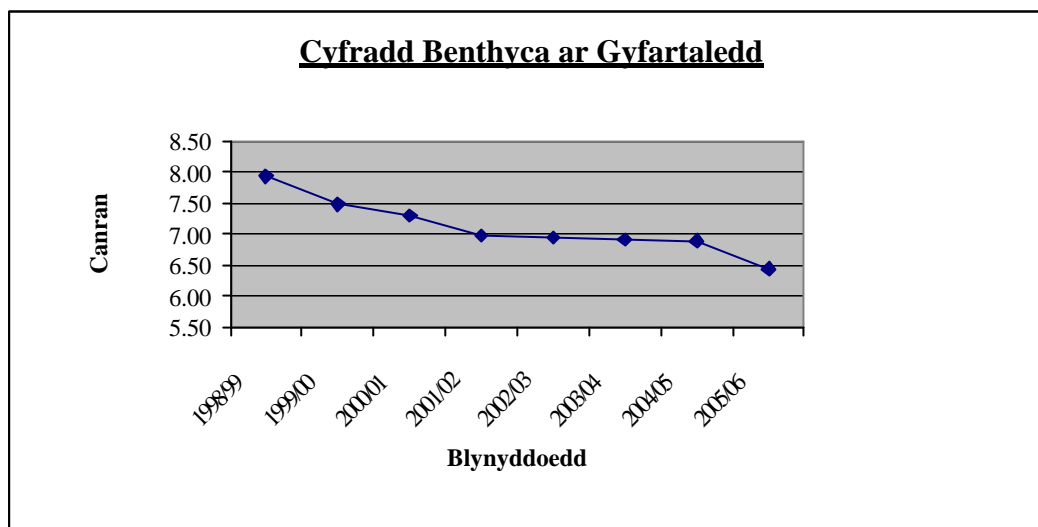
4.5 Penderfynodd gadw'r stoc a chychwyn ar raglen fuddsoddi yn cael ei chyllido drwy Fenthycia Darbodus, a fyddai'n ei alluogi i gyflawni Safon Ansawdd Tai Cymru erbyn y terfyn amser statudol.

4.6 Dyfeisiwyd cynllun busnes deng mlynedd ar hugain a'i gyflwyno i Lywodraeth Cynulliad Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru. Fe'i hadolygwyd ymhellach gan gwmni ymgynghorwyr i roi barn gadarn i'r Cyngor ar ba mor gyraeddadwy ydyw.

4.7 Er bod nifer o risgiau wedi'u canfod, cytunodd pob un o'r partion bod y cynllun yn ymddangos yn gyraeddadwy ac fe'i mabwysiadwyd yn ffurfiol gan y Cyngor llawn ar 14 Chwefror 2006.

RHAGAIR GAN Y CYFARWYDDWR COFFORAETHOL - ADNODDAU**DYLEDION TYMOR HIR**

4.8 Fel rhan o'r arolwg effeithlonrwydd sy'n mynd ymlaen ar wariant ar wasanaethau, manteisiodd y Cyngor ar gyfle i aildrefnu cyfran arwyddocaol o'r ddyled. Yn Chwefror 2006, aildrefnodd y Cyngor £32m (28% o gyfanswm y portffolio dyled o £116m). Disodlwyd deg benthyciad, gyda chyfraddau llog yn amrywio o 4.6% i 4.9%, gan un benthyciad yn codi 3.7%. Creodd hyn arbedion blynyddol parhaus o tua £0.230m mewn costau cyllido. Hefyd fe greodd breimiwm ad-dalu cynnar o £1m ac mae hwn yn cael ei ddibrisio i'r cyfrifon dros oes 50 mlynedd y benthyciad newydd (mae elfen yn cael ei roi yn erbyn yr HRA dros 10 mlynedd hefyd).

POLISIŌU CYFRIFYDDU

4.9 Adolygwyd Polisiâu Cyfrifyddu'r Cyngor yn ystod y flwyddyn i sicrhau eu bod yn dal yn berthnasol. Mae nifer o bolisiâu wedi'u diwygio i sicrhau eu bod yn fwy dealladwy a bod y Datganiad yn cydymffurfio â'r SORP. Serch hynny, ni wnaed unrhyw newidiadau o bwys i'r polisiâu presennol. Ychwanegwyd polisi newydd mewn perthynas â Benthycia Darbodus.

SWYDDOGAETHAU STATUDOL

4.10 Nid oedd dim newidiadau o bwys yn swyddogaethau statudol y Cyngor yn ystod y flwyddyn.

GWYBODAETH BELLACH

4.11 Y mae gwybodaeth bellach ynglyn â'r cyfrifon ar gael gan y Rheolwr Ariannol, Cyngor Sir Ddinbych, Swyddfeydd y Cyngor, Neuadd y Sir, Wynnstey Road, Rhuthun, LL15 1YN. Yn ychwanegol at hynny, mae gan aelodau'r cyhoedd hawl statudol i archwilio'r cyfrifon cyn i'r archwiliad gael ei gwblhau. Mae'r ffaith fod y cyfrifon ar gael i'w harchwilio yn cael ei hysbysebu yn y wasg leol.

Alan Evans

Cyfarwyddwr Corfforaethol—Adnoddau a Dirprwy Brif Weithredwr

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU**Cyfrifoldebau'r Cyngor Sir**

Mae'n ofynnol ar y Cyngor Sir:

- (i) i wneud trefniadau ar gyfer gweinyddiad cywir o'i fusnes ariannol, a sicrhau bod gan un o'i swyddogion y cyfrifoldeb am weinyddu'r busnes hwnnw;
- (ii) i reoli ei fusnes mewn modd sy'n sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau, ac sy'n diogelu ei asedau;
- (iii) i gadarnhau'r Datganiad Cyfrifon.

TYSTYSGRIF YR AWDURDOD

Cymeradwyaf Ddatganiad Cyfrifon Cyngor Sir Ddinbych ar 31 Mawrth 2006.

Arwyddwyd.....Dyddiad26 Hydref 2006.....

CADEIRYDD CYNGOR SIR DDINBYCH

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol - Adnoddau

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol - Adnoddau yn gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon yr Awdurdod sydd, yn nhermau Côt Ymarfer CIPFA ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol ym Mhrydain Fawr ('y Côt Ymarfer').

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol - Adnoddau:

- (i) wedi dewis egwyddorion cyfrifyddu addas, ac yna wedi eu gweithredu mewn modd cyson;
- (ii) wedi ffurfio barn a llunio amcangyfrifon a oedd yn rhesymol ac yn bwyllog;
- (iii) wedi cydymffurfio â'r Côt Ymarfer.

Hefyd, mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol - Adnoddau:

- (i) wedi cadw cofnodion cyfrifyddu cywir a oedd yn gyfamserol;
- (ii) wedi cymryd camau rhesymol i rwystro a chanfod twyll a mathau eraill o afreoleidd-dra.

Tystysgrif:- Cyfarwyddwr Corfforaethol - Adnoddau

Tystiaf fod y cyfrifon a ddangosir ar dudalennau 15 - 64 yn cyflwyno darlun teg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Ddinbych ar 31 Mawrth 2006, ynghyd â'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2006.

Alan Evans
Cyfarwyddwr Corfforaethol - Adnoddau

26 Hydref 2006

DATGANIAD YNGLYN Â'R GYFUNDREFN RHEOLI ARIANNOL MEWNOL**1. SGÔP CYFRIFOLDEB**

- 1.1 Mae'r Cyngor yn gyfrifol am sicrhau bod ei fusnes yn cael ei gyflawni yn unol â'r gyfraith a safonau priodol. Mae angen sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, yn cael ei gyfrif amdano yn briodol ac yn cael ei ddefnyddio yn economaidd, effeithiol ac effeithlon. Mae gan y Cyngor ddyletswydd hefyd dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999 i wneud trefniadau i sicrhau gwelliannau parhaus yn y dull o weithredu ei swyddogaethau.
- 1.2 Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb cyffredinol hwn, mae'r Cyngor hefyd yn gyfrifol am sicrhau bod system gadarn o reolaeth fewnol sy'n hwyluso ymarfer effeithiol swyddogaethau'r Cyngor ac sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg.

2 DIBEN Y SYSTEM O REOLAETH FEWNOL

- 2.1 Mae'r system o reolaeth fewnol wedi ei chynllunio i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu holl berygl methiant i gyflawni polisiâu, nodau ac amcanion; gall felly ond ddarparu sicrhad rhesymol ac nid absoliwt o effeithiolrwydd. Mae'r system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus wedi ei dylunio i adnabod a blaenoriaethu risgiau i gyflawni polisiâu, nodau ac amcanion y Cyngor, i gloriannu tebygolrwydd y risgiau hynny yn cael eu gwireddu a'r effaith os cânt eu gwireddu, ac i'w rheoli.

3 DATGANIAD O REOLAETH ARIANNOL FEWNOL

- 3.1 Mae'r system reolaeth fewnol wedi'i seilio ar fframwaith gwybodaeth rheoli rheolaidd, rheoliadau ariannol, gweithdrefnau gweinyddol, goruchwyliaeth rheolwyr a system ddirprwyo ac atebolrwydd. Mae rheolwyr o fewn y Cyngor yn ymgymryd â datblygu a chynnal y system. Yn arbennig, mae'r system yn cynnwys:
- Cyfansoddiad ffurfiol (yn cynnwys Rheoliadau Ariannol) sy'n amlinellu sut mae'r Cyngor yn gweithredu ac yn gwneud penderfyniadau;
 - Mae proses cynllunio busnes y Cyngor yn amlinellu Amcanion Corfforaethol ac mae wedi'i chysylltu'n uniongyrchol â Chynlluniau Busnes Cyfarwyddiaethau. Amlinellir gwelliannau cynlluniedig yn y Cynllun Gwella blynyddol.
 - Hwylusir gwneud polisiâu a phenderfyniadau gan:
 - Y Cabinet a'r Tîm Gweithredu Corfforaethol sy'n gweithredu dan set glir o bwerau yng nghyfansoddiad y Cyngor
 - Pwyllgorau Craffu sy'n gallu 'galw i mewn' benderfyniadau a wnaed gan y Cabinet a Swyddogion ac adolygu meysydd gwaith perthnasol eraill
 - Pwyllgor Llywodraeth Gorfforaethol sy'n monitro rheolaeth risgiau corfforaethol, yn adolygu gwaith archwilio, yn monitro ymatebion gwasanaethau i argymhellion archwilio ac yn adolygu cwynion a dderbynnir ynghylch y Cyngor
 - Mae cylch gwaith Archwilio Mewnol yn mynnu bod gwaith yn cael ei wneud yn unol â'r safonau proffesiynol a amlinellir yn Safonau a Chanllawiau Sefydliad yr Archwilwyr Mewnol ar gyfer Arfer Archwilio Mewnol yn Broffesiynol a Chôd Ymarfer CIPFA ar gyfer Archwilio Mewnol.
 - Mae'r cylch gwaith yn amodi hefyd fod Pennaeth Archwilio Mewnol â mynediad uniongyrchol at y Prif Weithredwr, yr uwch reolwyr, y Cabinet, y Pwyllgor Llywodraeth Gorfforaethol a Phwyllgorau Craffu.

DATGANIAD YNGLYN Â'R GYFUNDREFN RHEOLI ARIANNOL MEWNOL

- Cyflenwir cefnogaeth a chyfarwyddyd corfforaethol i Gyfarwyddiaethau ar Gaffael a Rheoli Prosiectau i sicrhau eu bod yn cael eu cyflwyno'n llwyddiannus.
- Mae gweithdrefnau rheoli risg y Cyngor yn gofyn am gyfranogiad rhagweithiol pawb sy'n gyfrifol am gynllunio a chyflwyno gwasanaethau wrth ganfod, gwerthuso a rheoli'r holl risgiau i flaenoriaethau, gwasanaethau a phrosiectau pwysig y Cyngor.
- Mae gan y Cyngor gofrestr risgiau corfforaethol sy'n cael ei chyfarwyddo gan asesiadau risg a wnaed yn ystod y broses cynllunio busnes. Caiff y gofrestr ei monitro a'i diweddarau'n rheolaidd drwy gyfarfodydd chwarterol gyda phob gwasanaeth, wedi'u hwyluso gan Bennaeth Archwilio Mewnol.
- Cyfrifoldeb y Cyfarwyddwr Corfforaethol – Adnoddau, fel y mynnir gan Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, yw gweinyddu Materion Ariannol yr Awdurdod yn briodol, a chaiff rôl y Swyddog Monitro ei chyflawni gan Clerc y Sir.
- Cyflenwir y Cabinet â diweddariadau misol ar sefyllfa refeniw a chyfalaf yr Awdurdod. Cyflenwir y Cyngor llawn â diweddariadau cyfalaf chwarterol.
- Penderfynir cyllidebau Refeniw o ganlyniad i broses cynllunio busnes Cyfarwyddiaethau.
- Caiff arian Cyfalaf ei ddyrannu yn ôl Meini Prawf Blaenoriaethu Cyfalaf y Cyngor.
- Fel rhan o Buddsoddwyr Mewn Pobl caiff Arolygon Datblygiad Personol staff unigol eu cysylltu ag amcanion Cyfarwyddiaethau ac amcanion Corfforaethol ac maent yn sicrhau bod anghenion hyfforddi perthnasol yn cael eu clustnodi.

4. ADOLYGIAD O EFFEITHIOLRWYDD

4.1 Caiff effeithiolrwydd y system reolaeth fewnol ei chyfarwyddo gan:

- y broses Cynllunio Gwellianau;
- gwaith rheolwyr yn y Cyngor;
- gwaith yr archwilwyr mewnol, fel y mae wedi ei ddisgrifio uchod; a
- sylwadau'r archwilwyr allanol yn eu llythyr archwilio blynyddol ac mewn adroddiadau eraill.

4.2 Mae'r Cyngor yn cyflawni swyddogaeth archwilio mewnol; mae ei rôl yn cynnwys adolygu cydymffurfiad â gweithdrefnau ariannol a pholisïau eraill, cadw golwg ar ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd gweithrediadau'r Cyngor ac ar ddiogeledd asedau'r Cyngor, a diogelu'r Cyngor yn erbyn twyll a llygredd. Mae'r trefniadau gweithredol a rheolaethol ar gyfer archwilio mewnol fel a ganlyn:

- Mae Archwilio Mewnol yn un o wasanaethau'r Gyfarwyddiaeth Adnoddau, sydd yn adrodd i mi trwy Bennaeth y Gwasanaethau Archwilio Mewnol.
- Mae rhaglen waith flynyddol Archwilio Mewnol yn seiliedig ar asesiad risg, a thrwy hynny'n sicrhau bod adnoddau'n cael eu canolbwyntio ar y gweithrediadau pwysicaf.
- Y mae adroddiad blynyddol, sydd yn cyflwyno barn ynglyn â'r amgylchedd cyffredinol o ran rheolaeth a risg ac sy'n adrodd ynglyn â chanfyddiadau o sylwedd yn ystod y flwyddyn, yn cael ei gynhyrchu ar gyfer y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol gan Bennaeth y Gwasanaethau Archwilio Mewnol.

DATGANIAD YNGLYN Â'R GYFUNDREFN RHEOLI ARIANNOL MEWNOL

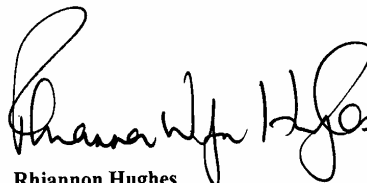
- Ar sail y gwaith y mae wedi ei gwblhau yn ystod y flwyddyn, mae Archwilio Mewnol wedi dod i'r casgliad bod yr amgylchedd rheoli ariannol yn y Cyngor yn foddhaol a bod y drefn yn cael ei gweithredu'n weddol gyson ar draws yr Adrannau. Mae trefniadau boddhaol wedi eu rhoi ar waith ar gyfer sicrhau gweithrediad effeithiol, effeithlon a darbodus materion ariannol y Cyngor. Canfu gwaith ar systemau ariannol sylfaenol y Cyngor bod rheolaethau ariannol cadarn yn bodoli. Amlygodd adroddiad yr archwilydd rai gwendidau yn y gweithdrefnau'n ymwneud a defnyddio archebion prynu a gwirio anfonebau yn ogystal a rheolaeth gyffredinol y TAW o fewn y Cyngor, serch hynny, roedd hyn wedi gwella'n sylweddol ers y llynedd ac mae gwaith pellach ar fynd i sicrgau bod y gwelliannau'n parhau.

4.3 Yn ystod y flwyddyn gweithredwyd y camau pellach canlynol i wella mesurau rheoli mewnol y Cyngor:

- Adolygu a diweddarau elfennau o'r Cyfansoddiad
- Adolygu a diweddarau elfennau o'r Rheoliadau Ariannol
- Dal i ddatblygu'r Strategaeth Rheoli Risgiau Corfforaethol a'r Gofrestr Risgiau
- Cyflwyno'r system Adnoddau Dynol newydd a diwygio'r broses datblygu staff yn sylweddol i gynnwys system gwerthuso staff
- Cyflwynwyd proses blaenoriaethu cyfalaf newydd
- Dechreuwyd arolwg o'r gallu i Reoli Prosiectau o fewn y sefydliad
- Gwnaed gwelliannau i reolaeth TAW

Ian Miller
Prif Weithredwr

Rhiannon Hughes
Leader of the Council

Rhiannon Hughes
Arweinydd y Cyngor

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I GYNGOR SIR DDINBYCH

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifon Cyngor Sir Ddinbych ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2006 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae'r datganiadau yn cynnwys y Cyfrif Refeniw Cyfunol, y Cyfrif Refeniw Tai, y Fantolen Gyfunol, Datganiad Holl Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn, a'r Datganiad Llif Arian a'r nodiadau cysylltiedig. Mae'r datganiadau cyfrifon wedi eu paratoi dan y polisiau cyfrifeg a nodir yn y datganiad cyfrifon.

Cyflwynir yr adroddiad hwn i Gyngor Sir Ddinbych yn unig yn unol â Rhan 2 o Ddeddf Archwilio (Cymru) 2004 ac i ddim un pwrpas arall, fel y nodir ym Mharagraff 42 Datganiad Cyfrifoldebau Archwilwyr a Benodwyd, ac Arolygwyr, a Chyrff a Archwiliwyd ac a Arolygwyd (2005) a baratowyd gan yr Archwiliwr Cyffredinol ar gyfer Cymru.

Cyfrifoldebau priodol y Prif Swyddog Ariannol ac archwilwyr

Nodir cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Ariannol ar gyfer paratoi'r Datganiad Cyfrifon yn unol â gofynion cyfreithiol a rheoleiddio perthnasol a'r Datganiad Arferion a Argymhellir ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Gyfunol 2005 yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifon yn unol â gofynion cyfreithiol a rheoleiddio perthnasol a Safonau Archwilio Rhyngwladol (DG ac Iwerddon).

Rwy'n adrodd i chi fy marn ar a yw'r datganiadau cyfrifon yn cyflwyno'n deg sefyllfa ariannol y Cyngor yn unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoleiddio perthnasol a'r Datganiad Arferion a Argymhellir ar Gyfrifeg Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Gyfunol 2005.

Rwy'n arolygu a yw'r datganiad ar reoli mewnol yn adlewyrchu cydymffurfiad gyda chyfarwyddyd CIPFA ar Reolaeth Fewnol mewn Llywodraeth Leol: Rheoliadau Cyflawni Gofynion Cyfrifon ac Archwilio 2003. Rwy'n adrodd os nad yw'n cydymffurfio gydag arferion priodol a bennir gan CIPFA neu os yw'r datganiad yn gamarweiniol neu'n anghyson gydag unrhyw wybodaeth arall rwyf yn ymwybodol ohoni. Nid oes angen i mi ystyried, ac nid wyf wedi ystyried, os yw'r datganiad ar reoli mewnol yn cynnwys holl risgiau a rheolaethau. Nid oes angen i mi 'chwaith lunio barn ar effeithiolrwydd trefniadau llywodraeth gorfforaethol na'i drefniadau risg a rheoli.

Rwyf wedi darllen gwybodaeth arall a gyhoeddwyd gyda'r datganiadau cyfrifeg, ac wedi ystyried os yw'n gyson gyda'r datganiadau cyfrifeg a archwiliwyd. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y Rhagair Esboniadol, Cronfa Deddfau Eglwys Cymru a'r Cronfeydd Ymddiriedolaeth Addysg (nodiadau 23 a 24 i'r Fantolen Gyfun). Rwy'n ystyried y goblygiadau i f'adroddiad os rwy'n dod yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau ymddangosiadol neu anghysondeb perthnasol gyda'r datganiadau cyfrifeg. Nid yw fy nghyfrifoldebau'n ymestyn i unrhyw wybodaeth arall.

Sylfaen barn archwilio

Rwyf wedi ymgymryd â f'archwiliad yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, Cod Arferion Archwilio ac Arolygu a gyhoeddwyd gan yr Archwiliwr Cyffredinol ar gyfer Cymru, Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DG ac Iwerddon) a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio. Mae archwiliad yn cynnwys arolygu, ar sail profion, tystiolaeth sy'n berthnasol i'r symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifon. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o amcangyfrifon a phenderfyniadau arwyddocaol a wnaed gan y Cyngor wrth baratoi'r datganiadau cyfrifon, ac os yw'r polisiau cyfrifon yn briodol i amgylchiadau'r Cyngor, yn cael eu defnyddio'n gyson ac yn cael eu datgelu'n ddigonol.

Mae f'archwiliad wedi ei gynllunio a'i berfformio er mwyn cael yr holl wybodaeth a'r esboniadau a ystyriwyd yn angenrheidiol gennyf i ddarparu tystiolaeth ddigonol i roddi sicrhad rhesymol bod y datganiadau cyfrifon yn rhydd rhag camddatganiadau perthnasol, boed oherwydd twyll neu afreoleidd-dra neu gamgymeriad arall. Wrth lunio barn, rwyf hefyd wedi gwerthuso digonolrwydd cyffredinol cyflwyniad gwybodaeth yn y datganiadau cyfrifon.

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I GYNGOR SIR DDINBYCH**Barn**

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifon yn cyflwyno'n deg, yn unol â gofynion cyfreithiol a rheoleiddio perthnasol, a'r Datganiad o Arferion a Argymhellir ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Gyfunol 2005, sefyllfa ariannol Cyngor Sir Ddinbych ar 31 Mawrth 2006 a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar y dyddiad hwnnw.

Tystysgrif

Rwy'n tystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a'r Cod Arferion Archwilio ac Arolygu a gyhoeddwyd gan yr Archwiliwr Cyffredinol ar gyfer Cymru.

Bydd fy nghasgliad bod trefniadau Cyngor Sir Ddinbych ar gyfer sicrhau economi, effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd wrth ddefnyddio ei adnoddau ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2006, yn cael ei gyhoeddi ar wahân yn y Llythyr Blynnyddol Rheolwr Perthynas a gyhoeddir.

.....

Dyddiad: 27 Hydref 2006

Anthony J Barrett
Swyddfa Archwilio Cymru
Uned 4
Lakeside Business Village
Parc Dewi Sant
Ewlo
CH5 3XP

Cyfrifoldeb y Rheolwr Cyllid yw cynhالياeth a chywirdeb gwefan Cyngor Sir Ddinbych (Adran Cyllid); nid yw'r gwaith a wneir gan yr archwilydd yn cynnwys ystyriaeth o'r materion hyn ac felly ni all yr archwilwyr dderbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a all ddigwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu rhoi'n wreiddiol ar y wefan.

Gall deddfwriaeth y Deyrnas Unedig am baratoi a lledaenu datganiadau ariannol wahaniaethu o ddeddfwriaeth gwledydd eraill.

DATGANIAD O BOLISIÂU CYFRIFYDDU

Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r datganiad cyfrifon yn crynhoi trafodion y Cyngor am flwyddyn ariannol 2005/06 a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn, sef 31 Mawrth 2006. Mae wedi'i baratoi yn unol â *Chôd Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig – Datganiad o'r Arfer Cymeradwy 2005* (y SORP) Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth. Y confensiwn cyfrifyddu sy'n cael ei fabwysiadu yw cost hanesyddol, wedi'i addasu drwy ailbriso rhai categorïau o asedau sefydlog diriaethol.

Mae'r Awdurdod yn cydymffurfio hefyd â Chôd Ymarfer Cyfrifyddu Gwerth Gorau (BVACOP) sy'n sefydlu arfer priodol mewn perthynas â chyflwyno adroddiadau ariannol cyson islaw'r lefel datganiad cyfrifon a phenderfynu cyfanswm cost gwasanaethau.

Ble mae'n briodol, gwnaed darpariaeth ar gyfer dyledion drwg neu amheus.

Mae'r polisïau canlynol wedi eu mabwysiadu wrth lunio'r cyfrifon:

Dyledwyr a Chredydwyr

Mae cyfrifon refeniw y Cyngor yn cael eu cynnal ar sail derbyniadau a thaliadau yn ystod y flwyddyn, ac maent yn cael eu troi'n gyfrifon incwm-a-gwariant ar ddiwedd y flwyddyn trwy ddarparu ar gyfer yr holl dyledwyr a chredydwyr ar delerau gwirioneddol neu ar sail amcangyfrif. Mae gwariant cyfalaf yn cael ei ariannu ar sail yr arian gwirioneddol a gafodd ei wario yn ystod y flwyddyn.

Mae gan y Cyngor bolisi o dalu credydwyr o fewn deng niwrnod ar hugain i ddyddiad yr anfoneb.

Darpariaethau

Mae'r Cyngor yn gwneud darpariaethau ar gyfer treuliau penodol yn y dyfodol ble nad oes modd gwarantu union swm neu amseriad y taliad. Rhoddir manylion y prif ddarpariaethau yn Nodyn 15 i'r Fantolen. Caiff y swm sydd wedi'i gynnwys ym mhob darpariaeth ei adolygu bob hyn a hyn.

Cronfeydd Wrth Gefn

Mae'r Cyngor yn rhoi symiau penodol o'r neilltu fel cronfeydd wrth gefn ar gyfer dibenion polis i yn y dyfodol neu i gwrdd â threuliau annisgwyl. Manylir ar y prif gronfeydd wrth gefn yn Nodyn 21 i'r Fantolen. Mae rhai cronfeydd wrth gefn, megis y Cyfrif Codi Cyfalaf a'r Cyfrif Ailddatganiad Asedau Sefydlog, yn cael eu cadw at ddibenion statudol neu gyfrifyddol ac nid ydynt yn adnoddau defnyddiadwy i'r Cyngor. Eglurir y rhain ymhellach yn y polisïau perthnasol isod. Caiff y rhain eu hesbonio ymhellach yn nodiadau Mantolen 18 ac 16.

Pensiynau

Mae'r Cyngor Sir yn ymwneud â dau gynllun pensiwn gwahanol sy'n bodloni anghenion gweithwyr mewn gwasanaethau penodol. Mae'r holl gynlluniau yn darparu buddion diffiniedig i aelodau yn gysylltiedig â chyflog a gwasanaeth. Mae'r cynlluniau fel a ganlyn:

- **Athrawon:**

Dyma gynllun anghronnol a weinyddir gan yr Asiantaeth Pensiynau Athrawon ar ran y Llywodraeth. Mae cost y pensiwn a godir ar y cyfrifon yn gyfradd amcanol a osodir gan yr Adran Addysg a Sgiliau (DfES) ar sail cynllun a ariennir yn genedlaethol.

Tra bo hwn yn gynllun budd diffiniedig, ni all yr Asiantaeth Pensiynau Athrawon nodi cyfran y Cyngor o'r asedau a rhwymedigaethau gwaelodol ac felly mae'r Cyngor yn trin cyfraniadau i'r cynllun fel ag y byddai'n gynllun cyfrannu diffiniedig. Mae cost y pensiwn a adroddir am flwyddyn gyfwerth â'r cyfraniadau a delir i'r cynllun yn y cyfnod cyfrifo ac fe'i dangosir o fewn cost net y gwasanaethau yn y Cyfrif Refeniw Cydgyfnerthedig. Cydnabyddir ased neu rwymedigaeth yn unig i'r graddau bod yna gyfraniadau a ragdalwyd neu rai sydd heb eu talu ar ddyddiad y fantolen.

DATGANIAD O BOLISIAU CYFRIFYDDU

Cyfrifir cost buddion ychwanegol a roddir ar ymdeoliad cynnar athrawon tu allan y Cynllun Pensiwn Athrawon ar sail cynllun diffiniedig (gweler isod).

- **Gweithwyr Eraill:**

Mae gan weithwyr eraill, yn amodol ar feini prawf cymwys penodol, yr hawl i ymuno â Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS), yn benodol Cronfa Bensiwn Clwyd a weinyddir gan Gyngor Sir y Fflint ar ran y Cyngor. Mae'r cynllun hwn yn cwrdd â'r diffiniad o gynllun budd diffiniedig a rhoddir cyfrif amdano fel a ganlyn:

- (i) Caiff asedau cyfrifiadwy y Cynllun, sy'n cynnwys asedau cyfredol yn ogystal â buddsoddiadau, eu mesur ar eu gwerth teg ar ddyddiad y fantolen. Caiff rhwymedigaethau cyfrifiadwy'r cynllun eu mesur ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull uned amcanol. Mae rhwymedigaethau'r Cynllun yn cynnwys:
 - a) unrhyw fuddion a addawyd dan dermau ffurfiol y cynllun; ac
 - b) unrhyw oblygiadau adeiladol am fuddion pellach ble mae datganiad cyhoeddus neu cyn arfer gan y Cyngor wedi creu disgwyliaid dyls i'r gweithwyr y bydd buddion o'r fath yn cael eu caniatáu
- (ii) Y gweddill/diffyg yn y Cynllun yw'r gormodedd/diffyg yng ngwerth yr asedau yn y cynllun dros/dan werth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun. Mae'r Cyngor yn cydnabod ased i'r graddau nad yw'n gallu adennill gweddill naill ai drwy gwtogi ar gyfraniadau yn y dyfodol agos neu drwy ad-daliad o'r Cynllun. Mae'r Cyngor yn cydnabod rhwymedigaethau i'r graddau ei fod yn adlewyrchu ei ymrwymiad cyfreithiol neu adeiladol.
- (iii) Cynhwysir unrhyw gyfraniad na dalwyd i'r Cynllun fel credydwr yn y fantolen.
- (iv) Dadansoddir y newid yn yr ased neu rwymedigaeth diffiniedig i'r cydrannau canlynol:
 - i) Costau cyfnodol
 - a. cost gwasanaeth cyfredol
 - b. cost llog
 - c. adenillion disgwyliedig ar asedau ac
 - ch. enillion a cholledion actiwaraidd
 - ii) Costau anghyfnodol
 - a. costau ôl-wasanaeth
 - b. enillion a cholledion ar gytundebau a chwtogiadau
- (v) Cynhwysir y gost gwasanaeth cyfredol o fewn cost net gwasanaethau a chynhwysir net costau llog a'r adenillion disgwyliedig ar asedau o fewn gwariant gweithredu net yn y Cyfrif Refeniw Cydgyfnerthedig. Cydnabyddir enillion a cholledion actiwaraidd yn codi o unrhyw brisiadau newydd ac o ddiweddarau'r prisiad actiwaraidd diwethaf yn Natganiad Cyfanswm Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Cydnabyddir costau ôl-wasanaeth yng nghost net y gwasanaeth.
- (vi) Wrth asesu'r rhwymedigaethau ar gyfer buddion ymdeol ar 31 Mawrth 2005 i Ddatganiad Ariannol 2004/05, roedd y SORP yn gofyn i'r actwari ddefnyddio cyfradd ddisgownt o 2.7% real (5.5% gwirioneddol). I Ddatganiad Ariannol 2005/06, defnyddir cyfradd yn seiliedig ar yr adenillion cyfredol mewn bond corfforaethol ansawdd uchel o arian a thermau cyfwerth â rhwymedigaethau'r cynllun. Mae'r actwari wedi nodi bod cyfradd 2.9% real (4.9% gwirioneddol) yn briodol).

Treth Ar Werth

Dim ond TAW nad oes modd ei gael yn ôl oddi wrth Refeniw a Thollau Ei Mawrhydi sy'n cael ei gynnwys mewn cyfrifon incwm a gwariant.

DATGANIAD O BOLISIAU CYFRIFYDDU

Gorbenion a Gwasanaethau Cefnogi

Mae costau gorbenion a gwasanaethau cefnogi yn cael eu codi ar y rheini sy'n elwa ar y cyflenwi neu'r gwasanaeth yn unol â'r egwyddorion prisio yng Nghôd Ymarfer Cyfrifyddu Gwerth Gorau CIPFA 2005. Mae costau llawn gorbenion a gwasanaethau cefnogi yn cael eu rhannu rhwng defnyddwyr mewn cyfrannedd i'r buddion a ddefnyddir gan amrywiol fethodoleg yn cynnwys cofnodi amser, nifer yr eitemau a ddefnyddiwyd, ayb. Yr unig gostau na chaiff eu rhoi yn erbyn gwasanaethau yw:

- Craidd Corfforaethol a Democrataidd – costau'n ymwneud â statws y Cyngor fel sefydliad amlswyddogaethol, democrataidd
- Costau Annosranedig – cost budd-daliadau dewisol a ddyfernir i weithwyr sy'n ymddeol yn gynnar

Rhoddir cyfrif am y ddau gategori cost yma fel penawdau ar wahân yn y Cyfrif Refeniw Cyfunol fel rhan o Wir Gost Gwasanaethau.

Asedau Sefydlog Anniriaethol

Mae gwariant ar asedau nad oes iddynt sylwedd corfforol ond sydd yn adnabyddadwy ac a reolir gan y Cyngor (ee trwyddedau meddalwedd) yn cael ei gyfalafu pryd y bydd yn dod â buddion i'r Cyngor am fwy nag un flwyddyn ariannol. Caiff y gweddill ei amorteiddio i'r cyfrif refeniw perthnasol dros oes economaidd y buddsoddiad i adlewyrchu patrwm treuliant y buddion. Nid oes gan y Cyngor unrhyw asedau anniriaethol ar hyn o bryd.

Asedau Sefydlog Diriaethol

Asedau sydd ag iddynt sylwedd corfforol (ee adeiladau, cerbydau, tir ayb) ac a ddelir i'w defnyddio i ddarparu gwasanaethau neu at ddibenion gweinyddol yn barhaus yw asedau sefydlog diriaethol.

Cydnabyddiaeth

Caiff yr holl wariant ar gaffael, creu neu wella asedau sefydlog ei gyfalafu ar sail cronïadau yn y cyfrifon, ar yr amod ei fod yn ildio buddion i'r Cyngor a bod y gwasanaethau y mae'n darparu ar eu cyfer yn fwy nag un flwyddyn ariannol. Mae gwariant sy'n sicrhau ond nad yw'n ymestyn safonau perfformiad yr ased a aseswyd yn flaenrol (ee atgyweiriadau a chynnal a chadw) yn cael ei gofnodi yn erbyn refeniw fel y mae'n digwydd.

Mesuriad: Caiff asedau eu mesur yn y lle cyntaf yn ôl eu cost, yn cynnwys yr holl wariant sydd i'w briodoli'n uniongyrchol i ddod â'r ased i gyflwr gweithio ar gyfer ei ddefnydd arfaethedig. Yna caiff asedau eu cario yn y fantolen gan ddefnyddio'r sylfeini mesur canlynol:

- Eiddo buddsoddi ac asedau nad oes bellach eu hangen – yr isaf o'r wir gost gyfredol o'u hadnewyddu neu'u gwir werth sylweddoladwy
- Caiff anheddau eu prisio yn ôl eu gwerth cyfredol mewn defnydd fel tai cymdeithasol
- Y mae daliannau tir ac eiddo wedi cael eu categoreiddio'n eiddo gweithredol ac eiddo anweithredol, yn unol â'r SORP, ac maent wedi eu prisio yn unol â'r Datganiad o Arferiad Prisio Asedau a'r Nodiadau Cyfarwyddyd sy'n cael eu cyhoeddi gan Sefydliad Brenhinol y Syrffewyr Siartredig. Mae'r rhain wedi eu cynnwys yn y fantolen ar ffurf naill ai'r gost adnewyddu gyfredol net neu'r gwerth sylweddoladwy net, pa un bynnag yw'r isaf.
- Mae asedau isadeiledd, asedau cymunedol a cherbydau, offer, dodrefn a chyfarpar wedi eu cynnwys yn y fantolen yn ôl eu cost hanesyddol, gyda dibrisiant wedi ei dynnu lle bo hynny'n briodol. Y mae amrywiadau o'r prisiad dechreuol o Asedau Sefydlog yn cael eu credydu neu eu debydu i'r Gronfa Ailddatgan Asedau Sefydlog.

DATGANIAD O BOLISIAU CYFRIFYDDU

Bwriedir cynnal adbrisiad dilynol o asedau sefydlog, fel rhan o asesiad parhaus, er mwyn i'r holl asedau gael eu hadbrisio o fewn pum mlynedd i'w prisiad blaenorol; ond bydd newidiadau sylweddol mewn prisiad ased yn destun addasiad yn y cyfamser, wrth iddynt ddigwydd.

Mae'r gwerthoedd cyfredol sy'n cael eu defnyddio yn y cyfrifon yn seiliedig ar adbrisiad ar 1 Ebrill 2001, 1 Ebrill 2002, 1 Ebrill 2003, 1 Ebrill 2004 a 1 Ebrill 2005.

Amhariad

Caiff asedau sefydlog eu hadolygu o ran amhariad ar ddiwedd pob cyfnod cyflwyno adroddiad:

Ble caiff amhariad ei glustnodi fel rhan o'r arolwg hwn neu o ganlyniad i ymarferiad prisio, rhoddir cyfrif am hyn drwy:

- Ble mae'n briodoladwy i dreuliant clir buddion economaidd – caiff y golled ei chofnodi'n erbyn y cyfrif refeniw gwasanaeth perthnasol
- Fel arall – ei ddileu yn erbyn y Cyfrif Ailddatganiad Asedau Sefydlog

Gwarediadau

Pan fydd ased yn cael ei waredu neu ei ddatgomiynu, mae gwerth yr ased yn y fantolen yn cael ei ddileu i'r Cyfrif Asedau Sefydlog: Ailddatganiad (*Restatement*).

Mae symiau dros £10,000 o warediadau a dderbynnir yn cael eu credydu i'r gronfa Derbynebaw Cyfalaf Defnyddiol, a gellir eu defnyddio ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd neu eu rhoi o'r neilltu i leihau gofynion benthycar Cyngor yn unig.

Dibrisiant

Mae'r holl asedau sefydlog sydd ag oes ddefnyddiol benodol yn destun dibrisiant (ac eithrio eiddo buddsoddi). Mae dibrisiant yn cael ei dynnu yn y flwyddyn y ceir gwared â'r ased, ond nid ym mlwyddyn caffael yr ased. Mae asedau'n cael eu dibrisio gan ddefnyddio'r dull llinol, dros y cyfnodau a ganlyn:

Adeiladau	1-200 mlynedd
Cerbydau, Offer, Dodrefn a Chyfarpar	5 mlynedd
Isadeiledd	40 mlynedd

Grantiau a Chyfraniadau gan y Llywodraeth

Pan fydd gwariant y byddai'n gywir i'w gyfalafu yn cael ei ariannu yn gyfangwbl neu'n rhannol gan grant neu gyfraniad gan y llywodraeth, mae swm y grant neu gyfraniad yn cael ei gredydu, ar y dechrau, i'r Cyfrif Grantiau Llywodraeth a Ohiriwyd. Mae symiau'n cael eu rhyddhau i'r Cyfrif Refeniw Rheoli Asedau dros oes ddefnyddiol yr ased, er mwyn cyfateb i'r dibrisiant sy'n cael ei dynnu o werth yr ased y mae'n ymwneud ag ef.

Codiannau i Refeniw am Asedau Sefydlog

Y mae codiant cyfalaf am yr holl asedau sefydlog sy'n cael eu defnyddio wrth ddarparu gwasanaethau yn cael ei gynnwys yn y Cyfrifon Refeniw. Mae cyfanswm y codiant yn cynnwys y ddarpariaeth flynyddol ar gyfer dibrisiant, ynghyd â chodiant ariannu cyfalaf sy'n cael ei bennu trwy gymhwysu cyfradd llog dybiannol benodol i werthoedd net yr asedau. Mae'r codiant ar y Cyfrif Refeniw Tai yn swm sy'n gyfartal â'r codiannau ariannu statudol.

Y cyfraddau llog tybiannol sy'n cael eu defnyddio yw 3.5% am asedau sy'n cael eu dal yn ôl eu gwerth cyfredol, a 4.8% am asedau sy'n cael eu dal yn ôl eu cost hanesyddol, fel sy'n cael ei bennu gan Gyd-Bwyllgor CIPFA/LASAAC.

DATGANIAD O BOLISIAU CYFRIFYDDU

Mae'r llog allanol sy'n daladwy, a'r ddarpariaeth ar gyfer dibrisiant, yn cael eu cofnodi yn y Cyfrif Refeniw Rheoli Asedau, sy'n cael ei gredydu gyda chodiannau cyfalaf sy'n cael eu defnyddio ar gyfer gwasanaethau. Felly, effaith niwtral y mae codiannau cyfalaf yn ei chael ar y symiau y mae gofyn eu codi trwy drethi lleol.

Costau Gohiriedig

Mae codiannau gohiriedig yn cynrychioli taliadau o natur cyfalaf, nad ydynt yn arwain at greu ased sefydlog. Mae codiannau gohiriedig yn cael eu dileu fel gwariant yn y cyfrif refeniw gwasanaeth perthnasol yn y flwyddyn y mae'r codiant yn digwydd.

Prydlesoedd Gweithredu

Mae gan y Cyngor wahanol asedau cyfalaf, — offer cyfrifiadurol a cherbydau yn bennaf — sy'n destun prydlesoedd. Dan y rheoliadau cyfrifyddu cyfalaf, mae asedau sy'n cael eu meddiannu trwy brydles weithredu yn cael eu cadw oddi ar y fantolen, gan nad eiddo'r Cyngor mohonynt. Mae cost rhenti blynyddol am brydlesoedd yn cael ei chodi ar y Cyfrif Refeniw Gwasanaeth ar sail taliadau. Ceir manylion y prydlesoedd yn Nodyn 20 i'r Cyfrif Refeniw Cyfunol.

Adbwrcasu Benthyciad

Cydnabyddir enillion neu golledion sy'n codi ar adbwrcasu neu setliad cynnar unrhyw fenthyciad yn y Cyfrif Refeniw Cydygfnerthedig yn ystod y cyfnod y gwneir yr adbwrcasu neu'r setliad cynnar. Lle'r oedd adbwrcasu benthyciad yn digwydd ynghyd ag adgyllido neu ailstrwythuro benthyciad gyda'r un effaith economaidd ar y cyfan wrth edrych arno yn ei gyfanrwydd, mae enillion neu golledion wedi'u cydnabod dros oes y benthyciad newydd lle bo hynny'n berthnasol.

Buddsoddiadau

Mae'r Cyngor yn buddsoddi arian gwaged am gyfnodau rhwng 1 dydd a 364 dydd. Mae buddsoddiadau wedi'u cofnodi yn y cyfrifon ar gost. Mae Nodyn 11 i'r Fantolen yn rhoi gwybodaeth bellach.

Llog

Mae incwm llog allanol yn cael ei gredydu i'r refeniw dros y cyfnod y mae'n perthyn iddo ar sail croniadau.

Stociau a Gwaith ar Droed

Pennir gwerth storfeydd Gwasanaethau'r Amgylchedd ar y pris prynu cyfartalog. Cydnabyddir nad yw hyn yn unol â'r SORP, sy'n nodi y dylid pennu gwerth stoc ar swm isaf cost a gwerth cyflawnedig net. Mae hyn wedi digwydd oherwydd natur gyfyngedig y meddalwedd cyfrifiadurol a ddefnyddir gan y storfeydd ac mae'n annhebyg o newid yn y tymor byr. Yn amodol ar yr eithriad hwn, pennir gwerth gweddill y stociau a'r gwaith ar droed yn unol â'r SORP.

Diddordebau mewn Cwmnïau a Chyrff Eraill

Mae gan y Cyngor ddiddordeb mewn sawl cwmni; fodd bynnag, ni chredir bod unrhyw rai ohonynt yn berthnasol ac ni pharatowyd cyfrifon grwp. Mae Nodyn 25 i'r Fantolen yn rhoi gwybodaeth bellach.

Cytundebau Tymor Hir - PFI

Llofnodwyd cytundeb PFI ar gyfer darparu lle i swyddfa'r Cyngor yn Rhuthun am 25 mlynedd yn 2002/03. Dechreuodd y gwasanaeth ym Mai 2004 gyda thâl unedol holl gynhwysol ar gyfer defnyddio'r adeiladau wedi'i godi yn y cyfrifon am y flwyddyn.

DATGANIAD O BOLISIÄU CYFRIFYDDU

Benthyca Darbodus

Mae Benthyca Darbodus yn caniatáu i'r Cyngor fenthyg arian ychwanegol i gefnogi ei fuddsoddiad mewn asedau sefydlog. Gwneir codiant yn y cyfrif gwasanaeth perthnasol am log ac am elfen gywerth ag ad-daliad o'r prif swm. Gwneir y codiannau i refeniw dros fywyd amcangyfrifol yr ased.

Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR
31 MAWRTH 2006

2004/05 Gwariant Net £000au		Nod- yn	2005/06 Gwariant Crynswth £000au	2005/06 Incwm £000au	2005/06 Gwariant Net £000au
545	Gwasanaethau Canolog i'r Cyhoedd		8,576	7,396	1,180
153	Gwasanaethau Llysoedd		399	216	183
26,863	Diwylliant, Amgylcheddol a Chynllunio		38,914	12,715	26,199
59,174	Gwasanaethau Addysg		76,601	13,395	63,206
9,975	Priffyrdd, Ffyrdd a Gwasanaethau Cludiant		14,612	4,663	9,949
	Gwasanaethau Tai:				
(1,031)	Y Cyfrif Refeniw Tai		12,755	8,642	4,113
1,674	Cyffredinol		19,050	17,507	1,543
29,527	Gwasanaethau Cymdeithasol		52,343	17,747	34,596
2,670	Craidd Corfforaethol a Democrataidd		6,333	2,782	3,551
1,265	Costau heb eu Dosbarthu	17	(3,677)	0	(3,677)
130,815	Cost Net y Gwasanaethau		225,906	85,063	140,843
	Praeseptau a Lefiau				
3,789	Awdurdod Tân ac Achub	8			3,954
968	Cynghorau Cymuned	8			1,014
951	Asiantaeth yr Amgylchedd	8			22
(12)	(Gwarged, sef Arian Dros Ben) / Diffyg ariannol ar ymgymeriadau masnachu				(1)
(491)	Y Cyfrif Refeniw Rheoli Asedau	6			(4,846)
(1,208)	Llogau ac incwm buddsoddiad				(1,604)
3,501	Cost llog pensiwn a dychweliad disgwylidig ar asedion pensiwn	5			4,498
138,313	Gwariant Net ar Weithrediadau				143,880
973	Trosglwyddiad i / (o) Weddillion y CRT				203
(26)	Trosglwyddiad Cronfa Wrth Gefn y Gwasanaethau Amgylcheddol				38
(548)	Neilltuadau Arian i / (o) y Gronfa Ariannu Cyfalaf				(1,495)
663	Cyfraniadau i / (o) gronfeydd a glustnodwyd – ysgolion				(206)
(178)	Cyfraniadau i / (o) gronfeydd a glustnodwyd - eraill				953
18	Diffyg C.E.R.A. o'r Cyfrif Cyfalaf				678
(2,664)	Darpariaeth Ariannu Cyfalaf ar gyfer ad-dalu benthyciadau allanol				(3,155)
(742)	Cyfraniadau i/(o) y gronfa bensiwn				3,254
298	Cyfraniad at / (o) y gronfa yswiriant fewnol				(27)
(54)	Cyfraniad at / (o) y gronfa rheoli risg				53
136,053	Y swm sydd i'w dalu gan Grant y Llywodraeth a Threthdalwyr Lleol				144,176
(86,850)	Grant Cynnal Refeniw	9			(90,563)
(19,642)	Cyfran o'r Gronfa Trethi Annomestig Cenedlaethol	11			(19,639)
(30,216)	Treth y Cyngor	10			(33,567)
(157)	Grant Amddifadiad				(165)
(136,865)	Cyfanswm y Ffynonellau Ariannu				(143,934)
(812)	(Gwarged) / Diffyg Ariannol am y Flwyddyn				242
(4,737)	Gweddill ar Ddechrau'r Flwyddyn				(5,549)
(812)	(Gwarged) / Diffyg ariannol am y flwyddyn				242
(5,549)	Gweddill ar Ddiwedd y Flwyddyn	4			(5,307)

Eitem Memorandwm - Gweddillion sy'n gyfrifadwy i ysgolion (gweler nodyn 21 ar y Fantolen Gyfunol)

Gwariant Net 2004/05 £000au		Gwariant Net 2005/06 £000au
(896)	Y Gweddill ar ddechrau'r flwyddyn	(1,559)
(663)	(Gwarged, sef arian dros ben) / Diffyg Ariannol am y flwyddyn	206
(1,559)	Y Gweddill ar ddiwedd y flwyddyn	(1,353)

Y CYFRIF REFENIW TAI AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2006

2004/05 £000au		Nodyn	2005/06 £000au
	INCWM		
8,319	Rhenti annedd (Crynswth)	2	8,529
88	Rhenti heblaw am anheddau (Crynswth)	2	100
0	Codiannau am Wasanaethau a Chyfleusterau		0
170	Gostyngiad yn y ddarpariaeth ar gyfer Drwgddyledion	8	13
8,577	Cyfanswm Incwm		8,642
	GWARIANT		
3,907	Rheoli & Cynnal a Chadw (gan gynnwys Trwsio)		4,575
23	Rhenti, Ardrethi, Trethi & Thaliadau Eraill		14
2,603	Cymhorthdal Cyfrif Refeniw Tai sy'n Daladwy	3	2,690
0	Cynnydd yn y ddarpariaeth ar gyfer Drwgddyledion		0
4,428	Codiannau Cyfalaf (Dibrisiad & Llog Amcanol)	7	5,447
0	Colled Amhariad		0
0	Amorteiddio Taliadau Gohiriedig		0
57	Ad-daliadau Rhent	1	29
11,018	Cyfanswm y Gwariant		12,755
2,441	Cost Net Gwasanaethau HRA		4,113
(2,162)	Elfen perthyn i'r HRA o'r incwm net neu'r gwariant ar yr AMRA	7	(2,744)
9	Elfen perthyn i'r HRA o enillion neu golledion ar adwrcasu neu setliad cynnar benthyc		17
(120)	Llog ac Incwm Buddsoddi HRA	11	(153)
168	Gwariant Gweithredu Net – HRA		1,233
(1,199)	Trosglwyddiad o'r Cyfrif Ariannu Cyfalaf	7	(1,809)
0	Cyfraniad Refeniw i Wariant Cyfalaf		326
0	Trosglwyddiadau/Cyfraniadau i/o'r Cyfrif Trwsio Tai		0
	Trosglwyddiadau/Cyfraniadau i/o Gyfraniadau HRA		
58	Cronfa'r Cyngor i/o gronfeydd i bensiynau, asedau neu ddyledion HRA	9	47
(973)	Gwarged, sef Arian Dros Ben / (Diffyg Ariannol) am y flwyddyn		(203)
(662)	Y Gweddill ar Ddechrau'r Flwyddyn		(1,635)
(1,635)	Y Gweddill ar Ddiwedd y Flwyddyn		(1,838)

Y FANTOLEN GYFUNOL FEL YR OEDD AR 31 MAWRTH 2006

31 Maw 05 £000au		Nodyn	31 Maw 06	
			£000au	£000au
	<u>Asedau Sefydlog</u>	1		
	Asedau Gweithredol			
83,243	Anheddau'r Cyngor		108,755	
139,671	Tir ac Adeiladau Eraill		147,342	
3,531	Cerbydau, Offer a Chyfarpar		5,301	
42,482	Asedau Isadeiledd		44,342	
1,684	Asedau Cymunedol		1,684	307,424
	Asedau Anweithredol			
16,047	Buddsoddiadau Hirdymor		16,415	
26	Asedau yn cael eu hadeiladu		3,915	
7,240	Asedau i'w dosbarthu		4,082	24,412
293,924	CYFANSWM ASED AU SEFYDLOG			331,836
26	Buddsoddiadau Hirdymor		26	
676	Dyledwyr Hirdymor	8	169	195
294,626	CYFANSWM ASED AU HIRDY MOR			332,031
	<u>Asedau Cyfredol</u>			
1,128	Stociau / Gwaith ar y Gweill	9	1,227	
28,902	Dyledwyr	10	28,173	
(2,624)	Darpariaeth ar gyfer Drwgddyledion a Dyledion Amheus		(2,811)	
21,000	Buddsoddiadau		26,100	
528	Arian Parod		479	53,168
343,560	CYFANSWM YR ASED AU			385,199
	<u>Rhwymedigaethau Cyfredol</u>			
(189)	Benthyca Byrdymor	13	(835)	
(27,633)	Credydwyr	12	(24,914)	
(2,737)	Gorddrafft Banc		(2,376)	(28,125)
313,001	CYFANSWM YR ASED AU llai: rhwymedigaethau cyfredol			357,074
(108,657)	Benthyca Hirdymor	13	(115,322)	
(142)	Credydau Gohiriedig	14	(118)	
(116,947)	Atebolrwydd Pensiwn	27	(113,486)	
(1,701)	Darpariaethau	15	(2,555)	(231,481)
85,554	CYFANSWM ASED AU llai: rhwymedigaethau			125,593
(113,094)	Y Gronfa Ailddatgan Asedau Sefydlog	16	(134,138)	
(40,883)	Y Gronfa Ariannu Cyfalaf	18	(41,043)	
(28,410)	Grantiau Llywodraeth a Ohiriwyd	19	(40,562)	
(8,159)	Arian Cyfalaf heb ei Gymhwyso	20	(10,147)	
(4,771)	Cronfeydd Clustnodedig	21	(6,044)	
116,947	Cronfa Bensiynau	27	113,486	
(5,549)	Daliannau – Cronfa'r Cyngor	22	(5,307)	
(1,635)	Gweddill yn y Gronfa Refeniw Tai	22	(1,838)	
(85,554)	CYFANSWM YR ECWITI			(125,953)

DATGANIAD LLIF ARIAN

2004/05		2005/06		
		£000au	£000au	£000au
	GWEITHGAREDDAU REFENIW			
	All-lifau Arian			
(93,013)	Arian a dalwyd i weithwyr ac ar eu rhan	(99,429)		
(97,830)	Taliadau arian gweithredol eraill	(103,353)		
(10,578)	Budd-dâl Tai a dalwyd allan	(10,981)		
(15,429)	Taliadau Trethi Annomestig i'r gronfa genedlaethol	(17,257)		
(10,975)	Praeseptau a Lefiau a dalwyd	(10,868)	(241,888)	
	Mewnlifau Arian			
3,439	Rhenti (ar ôl gostyngiadau)	3,546		
36,367	Derbyniadau Treth y Cyngor (y Gronfa Gyffredinol)	40,060		
19,642	Derbyniadau Trethi Annomestig o'r gronfa genedlaethol	19,639		
17,336	Derbyniadau Trethi Annomestig	18,210		
86,850	Grant Cynnal Refeniw	90,748		
13,684	Grantiau'r Adran dros Waith a Phensiynau (DWP) ar gyfer budd-daliadau	10,397		
44,273	Grantiau eraill gan y Llywodraeth a'r Undeb Ewropeaidd Nodyn 4	46,070		
23,887	Arian a Dderbyniwyd am Nwyddau a Gwasanaethau	27,199		
7	Derbyniadau Arian Parod Gweithredol Eraill	2,988	258,847	
17,660	Llif Arian Gweithgareddau Refeniw			16,959
	CYNNAL CYLLID			
	All-lifau Arian			
(7,521)	- Llog a dalwyd		(7,550)	
	Mewnlifau Arian			
945	- Llog a dderbyniwyd		2,003	
				(5,547)
	GWEITHGAREDDAU CYFALAF			
	All-lifau Arian			
(22,262)	- Prynu Asedau Sefydlog		(33,742)	
	Mewnlifau Arian			
5,408	- Gwerthu Asedau Sefydlog	5,070		
13,992	- Grantiau Cyfalaf a Dderbyniwyd	16,411	21,481	(12,261)
8,222	MEWNLIF NET ARIAN CYN ARIANNU ARIANNU			(849)
	Taliadau			
(200)	- Ad-daliadau o Symiau a Fenthyciwyd		(32,418)	
0	- Premiwm PWLB a dalwyd		(1,050)	
	Derbyniadau			
0	- Benthyciadau newydd a godwyd		39,729	6,261
8,022	CYNNYDD / GOSTYNGIAD MEWN ARIAN AC MEWN DEUNYDDIAU CYFWERTH			5,412

DATGANIAD O GYFANSWM Y SYMUDIADAU YN Y CRONFEYDD 2005/06

2004/05 £000au		Nodiadau	2005/06	
			£000au	£000au
	Gwarged, sef Arian Dros Ben / (Diffyg ariannol) am y flwyddyn			
812	Y Gronfa Gyffredinol		(242)	
973	Y Cyfrif Refeniw Tai		203	
703	Ychwaneger: ôl-symudiadau mewn cronfeydd wrth gefn penodol		773	
(743)	Priodoli i(o) y gronfa bensiynau		3,254	
(39,487)	Enillion a cholledion actiwariol yn ymwneud â phensiynau		207	
(37,742)	Cyfanswm y cynnydd / (gostyngiad) yn yr adnoddau refeniw	1		4,195
1,349	Cynnydd / (gostyngiad) yn y derbyniadau cyfalaf defnyddiadwy		1,732	
81	Cynnydd / (gostyngiad) mewn grantiau a chyfraniadau cyfalaf na chawsant eu defnyddio		256	
1,430	Cyfanswm y cynnydd / (gostyngiad) yn yr adnoddau cyfalaf a gafodd eu troi'n arian	3		1,988
20,165	Enillion / (colledion) ar ôl adbriso asedau sefydlog		25,407	
20,165	Cyfanswm y cynnydd / (gostyngiad) mewn gwerth asedau sefydlog na chafodd ei droi'n arian	4		25,407
(4,538)	Gwerth asedau a gafodd eu gwerthu neu eu digomisiynu, neu y cafwyd gwared â hwy	5		(4,363)
4,102	Derbyniadau cyfalaf a gafodd eu neilltuo		3,362	
(2,897)	Adnoddau cyfalaf a gafodd eu neilltuo		(3,202)	
7,735	Symudiad mewn Grantiau Llywodraeth a gafodd eu Gohirio		12,152	
8,940	Cyfanswm y cynnydd / (gostyngiad) yn y symiau a gafodd eu neilltuo ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf			12,312
(40,230)	Cynnydd/(gostyngiad) ar y gronfa bensiwn			3,461
28,485	Cyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig			43,000

NODIADAU EGLURHAOL
CYNNWYS

	<u>TUDALEN</u>
Y Cyfrif Refeniw Cyfunol Nodiadau 1 - 25	28 - 38
Y Cyfrif Refeniw Tai Nodiadau 1 - 9	39 - 41
Y Fantolen Gyfunol Nodiadau 1 - 29	42 - 59
Datganiad Llif Arian Nodiadau 1 - 4	60 - 61
Datganiad o Gyfanswm y Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn Nodiadau 1 - 6	62 - 64

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL**1. GWARIANT A.Y.Y.B. DAN ADRAN 137 DEDDF LLYWODRAETH LEOL 1972, FEL Y CAFODD EI DIWYGIO GAN ADRAN 36 DEDDF LLYWODRAETH LEOL A THAI 1989**

Y mae Adran 137 Deddf Llywodraeth Leol 1972 yn galluogi awdurdod lleol i fynd, ym mhob blwyddyn ariannol, i wariant o fath nad oes awdurdod statudol penodol yn bod ar ei gyfer mewn unman arall, hyd at swm penodedig. Ar hyn o bryd, yr uchafswm a ganiateir yw £5.44 y pen o'r boblogaeth berthnasol yn ardal yr Awdurdod; yr oedd hyn yn gyfystyr â £0.516m yn 2005/06 (£0.472m yn 2004/05).

Nid aethpwyd i wariant dan yr Adran hon yn ystod 2005/06.

2. CYHOEDDUSRWYDD

Yn unol ag Adran 5(i) Deddf Llywodraeth Leol 1986, y mae gofyn i'r Awdurdod ddatgelu cyfanswm ei wariant ar gyhoeddusrwydd a hysbysebu yn ystod y flwyddyn.

2004/05 £000au		2005/06 £000au
197	Hysbysebu am staff	210
228	Hysbysebu cyffredinol	180
163	Cyhoeddusrwydd	111
588	Cyfanswm	501

Gellir dadansoddi'r gwariant ar gyhoeddusrwydd fel a ganlyn:

2003/04 £000au		2004/05 £000au
1	Adran y Prif Weithredwr	1
15	Y Wasg a Chysylltiadau Cyhoeddus	17
103	Datblygu Economaidd – Twristiaeth Diwylliant a Hamdden – yn cynnwys	55
14	Marchnata	21
23	Yr Adran Priffyrdd	4
7	Gwasanaethau Personol	13
163	Cyfanswm	111

3. GWARIANT AC INCWM ASiantaeth

Priffyrdd - Cludiant a Seilwaith o fewn Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd, sy'n cynnal gwaith Asiantaeth y Priffyrdd ar ran Llywodraeth Cynulliad Cymru. Ar hyn o bryd, mae'r uned Rheoli Priffyrdd, wedi'i leoli yng Nghyngor Sir y Fflint, yn cydlynu'r gwaith i Bartneriaeth Gogledd-Ddwyrain Cymru.

Taith – Cludiant a Seilwaith o fewn Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd, sy'n cynnal gwaith Asiantaeth y Priffyrdd ar ran Llywodraeth Cynulliad Cymru. Cyngor Sir y Fflint sydd â rôl Awdurdod Rheoli Taith i ardal Sir Ddinbych. Yn 2005/06, adenillodd yr Awdurdod £0.848m.

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL**4. GWEDDILLION**

Gwarged cyffredinol Cronfa'r Cyngor ar ddiwedd 2005/06 oedd £5.307m (£5.549m yn 2004/05). Roedd hyn yn cynnwys gwarged cyffredinol heb ei glustnodi o £4.049m (£3.655m yn 2004/05), balansau wedi eu clustnodi yn codi o danwariant gwasanaeth o £0.989m (£1.201m yn 2004/05) a'r gwarged Gwasanaethau Amgylcheddol o £0.259m (£0.693m yn 2004/05).

5. COSTAU PENSIWN

Mae'r Cyngor Sir yn ymwneud â dau gynllun pensiwn gwahanol: Athrawon a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS).

- i) Mae cost gyfredol y gwasanaeth wedi ei chynnwys oddi mewn i gost net y gwasanaethau, ac mae cost net y llog a'r adenillion a ddisgwylyr ar asedau wedi eu cynnwys oddi mewn i'r gwariant gweithredol net yn y Cyfrif Refeniw Cyfunol. Mae enillion a cholledion actiwaraidd sy'n deillio o unrhyw brisiad newydd, ac o ddiweddarau'r prisiad actiwaraidd diwethaf, wedi eu cydnabod yn y Datganiad o Gyfanswm y Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae costau gwasanaethau yn y gorffennol yn cael eu cydnabod yng nghost net y gwasanaeth, ar delerau llinol.
- ii) Mae newidiadau i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn caniatáu i weithwyr sy'n ymddeol ar neu ar ôl 6 Ebrill 2006 gymryd cynnydd yn eu taliad lwmp swm ar ymddeoliad ac wedyn gostyngiad yn eu pensiwn blynyddol yn y dyfodol. Ar gyngor ein hactiwariaid, rydym yn tybio y bydd 50% o weithwyr sy'n ymddeol ar ôl 6 Ebrill 2006 yn manteisio ar y newid hwn yn y cynllun pensiwn. Mae ein hactiwariaid wedi'n cynghori y bydd hyn yn cynyddu gwerth Cost Ôl Wasanaeth o £4.115m.
- iii) Wrth i'r actiwari asesu'r rhwymedigaethau mewn perthynas â budd-daliadau pensiwn ar 31 Mawrth 2005, i ddibenion Datganiad Cyfrifon 2004/05, yr oedd y SORP yn ei gwneud yn ofynnol arno i ddefnyddio cyfradd disgownt real o 2.7% (cyfradd wirioneddol o 5.5%). Ar gyfer Datganiad Cyfrifon 2005/06, bwriedir defnyddio cyfradd sydd wedi ei seilio ar y gyfradd adenillion gyfredol ar fond corfforaethol o ansawdd uchel, sydd yn gydradd o ran arian a chyfnod â rhwymedigaethau'r cynllun. Cyngor yr actiwari yw fod cyfradd real o 2.9% (5.4% gwirioneddol) yn briodol.

2004/05		2005/06	
£000au		£000au	£000au
	Cost Net Gwasanaethau:		
(6,850)	Cost Gyfredol y Gwasanaethau	(7,461)	
(742)	Cost Cwtogiad	(344)	
(307)	Cost y Gwasanaethau yn y Gorffennol	4,021	(3,784)
	Gwariant Gweithredu Net		
9,678	Yr Enillion a Ddisgwylyr ar Asedau	9,859	
(13,179)	Costau Llog	(14,357)	(4,498)
	Y swm sydd i'w dalu allan o Grantiau'r Llywodraeth a Threthiant Lleol:		
743	Symudiad yn y Gronfa Wrth Gefn ar gyfer Pensiynau		3,254
(10,657)	Y swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn Treth y Cyngor yn ystod y flwyddyn — cyfraniad y cyflogwr		(5,028)

Mae Nodyn 28 i'r Fantolen Gyfunol yn cynnwys manylion ynglyn â'r rhagdybiaethau a wnaed wrth amcangyfrif y ffigyrau sydd wedi eu cynnwys yn y nodyn hwn.

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL

Mae'r enillion a'r colledion actiwaraidd sydd wedi eu cynnwys uchod yn dangos maint y gwahaniaeth rhwng y deilliannau gwirioneddol yn ystod 2005/06 a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd wrth gyfrifo'r amcangyfrif o'r asedau a'r rhwymedigaethau fel yr oeddynt ar 31 Mawrth 2006. Mae'r tabl isod yn dangos y newidiadau hyn fel canran o'r asedau a'r rhwymedigaethau cyfan.

	Elw / (Colled) £000au	Canran o Gyfanswm yr Ased / (Rhwymedigaeth)
Elw/(colled) ar y gwahaniaeth rhwng yr adenilliad disgwylidig a'r adenilliad gwirioneddol ar asedau	28,754	15.03% o'r asedau
Elw/(colled) ar y gwahaniaeth rhwng rhagdybiaethau actiwaraidd ynglyn â rhwymedigaethau a'r hyn a gafwyd mewn gwirionedd	(5,789)	1.89% o'r rhwymedigaethau
Elw/(colled) ar newidiadau yn y rhagdybiaethau demograffig ac ariannol sy'n effeithio ar yr amcangyfrif o rhwymedigaethau	(22,758)	7.46% o'r rhwymedigaethau
Cyfanswm	207	0.06% o'r Rhwymedigaethau

6. Y CYFRIF REFENIW RHEOLI ASEDAU

Cafodd y cyfrif hwn ei roi ar waith gan Gôd 1993, ac y mae'n caniatáu i'r awdurdod wrthbwysu effaith y codiannau cyfalaf wrth bennu cyfanswm y gwariant a oedd i'w ariannu gan grantiau'r llywodraeth a threthdalwyr lleol.

Mae codiannau cyfalaf yn cael eu gwneud ar gyfrifon refeniw gwasanaeth er mwyn adlewyrchu effaith economaidd defnyddio asedau sefydlog wrth ddarparu gwasanaethau. Mae'r codiannau cyfalaf sy'n cael eu gwneud yn ymwneud â dibrisiant (cost defnyddio ased), amhariaeth (y golled yng ngwerth ased oherwydd treulio buddion economaidd), a chodiant ariannu cyfalaf sy'n cael ei gyfrifo trwy gymhwyso cyfradd llog dybiannol i'r gwerth a ddangosir ar gyfer yr ased yn y fantolen (cost clymu adnoddau mewn ased). Pwrpas y Cyfrif Refeniw Rheoli Asedau yw sicrhau nad yw'r codiannau cyfalaf hyn yn effeithio ar lefel Treth y Cyngor.

2004/05 £000au		2004/05 £000au
7,674	Darparaeth ar gyfer Dibrisiant	8,741
7,509	Llog Allanol a Dalwyd	7,718
(596)	Grantiau Llywodraeth a Ohiriwyd	(997)
(15,078)	Codiannau Cyfalaf ar Wasanaethau	(20,308)
(491)	Y gwahaniaeth rhwng y Codiannau Cyfalaf a chyfanswm Dibrisiant a Thaliadau Llog	(4,846)

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer dibrisiant yn seiliedig ar ofynion Safon 15 Adrodd Ariannol (Agedau Cyffyrddadwy) ac felly y mae gofyn gwneud addasiad i'r Cyfrif Refeniw Cyfunol er mwyn cysoni'r ddarpariaeth ar gyfer dibrisiant â'r swm sydd wedi ei neilltuo ar gyfer ad-dalu dyledion. Mae hyn yn cael ei ddangos yn Nodyn 14.

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL**7. NEILLTUAD I'R GRONFA ARIANNU CYFALAF**

2004/05 £000au		2005/06 £000au
(1,528)	Codiannau Gohiriedig a gafodd eu dileu	(1,495)
980	Cytundeb Pryniant Gohiriedig — y Prifswm	0
(548)	Neilltuad i'r Gronfa Ariannu Cyfalaf	(1,495)

Bwriad y Neilltuad yw sicrhau na fydd gwariant cyfalaf sydd wedi ei ddileu yn effeithio ar lefel Treth y Cyngor.

8. ARCHEBIANNAU AC ARDOLLAU

Cyfanswm yr archebiannau a'r ardollau a dalwyd oedd:

2004/05 £000au		2005/06 £000au
968	Cynghorau Cymuned	1,014
3,789	Awdurdod Tân Gogledd Cymru	3,954
157	Pwyllgor Llysoedd Ynadon Gogledd Cymru *	0
776	Yr Ardoll ar gyfer Amddiffyn yn erbyn Llifogydd **	0
18	Pwyllgor Pysgodfeydd Môr y Gogledd-Orllewin a Gogledd Cymru	22
5,708	Cyfanswm	4,990

* Ariennir nawr gan y Swyddfa Gartref

** Ariennir nawr yn uniongyrchol gan Lywodraeth Cynulliad Cymru

9. Y GRANT CYNNAL REFENIW

Hon yw'r brif ffynhonnell arian gan Cynulliad Cymru ar gyfer gwariant refeniw, ac mae'r swm y bydd awdurdod yn ei dderbyn yn cael ei bennu ar ddechrau pob blwyddyn ariannol. Y swm a dderbyniwyd yn 2005/06 oedd £90.563m (£86.850m yn 2004/05), sy'n cynnwys grant o £0.228m yn ymwneud a chytundebau'r flwyddyn.

10. TRETH Y CYNGOR

Mae incwm Treth y Cyngor yn deillio o daliadau sy'n cael eu codi yn ôl gwerth eiddo preswyl; mae'r taliadau hyn wedi eu dosbarthu'n naw band prisio, gan amcangyfrif gwerth yr eiddo ar 1 Ebrill 2003 i'r pwrpas penodol hwn. Mae'r taliadau'n cael eu cyfrifo trwy gymryd swm yr incwm sydd ei angen ar gyfer Cyngor Sir Ddinbych, pob Cyngor Cymuned, ac Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru, a rhannu'r swm hwn â Sylfaen Treth y Cyngor. Sylfaen Treth y Cyngor yw cyfanswm yr eiddo ym mhob band, wedi ei addasu trwy gyfran i newid y rhif i werth cyfwerth â Band D, ac wedi ei addasu ar gyfer gostyngiadau — 36,633 yn 2005/06 (34,777 yn 2004/05).

Mae'r swm sylfaenol hwn (sy'n cynnwys archebiant y Cyngor Cymuned ac archebiant Heddlu Gogledd Cymru) ar gyfer eiddo Band D — £1,051.30 yn 2005/06 (£1,006.88 yn 2004/05) — yn cael ei luosi gan y gyfran sydd wedi ei phennu ar gyfer y Band dan sylw, i roi'r swm unigol sy'n ddyladwy.

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL

Yr oedd biliau Treth y Cyngor yn seiliedig ar y lluoswyr canlynol ar gyfer Bandiau A i I:

Band	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Lluosydd	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9
Nifer yr Eiddo ar 31 Mawrth 2006	3,789	6,898	13,790	7,420	4,968	3,344	1,889	304	164

Analysis of the net proceeds from Council Tax:

2004/05 £000au		2005/06 £000au
35,487	Treth y Cyngor a oedd yn gasgladwy	39,390
5,271	Llai: y swm a oedd yn daladwy i Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru	5,823
30,216	Enillion net o Dreth y Cyngor	33,567
	Rhaniaid Cyngor Sir Ddinbych:	
29,160	Cyngor Sir Ddinbych	32,459
968	Cynghorau Cymuned	1,014
88	Goddefiad dewisol ar drethi annomestig	94
30,216		33,567

11. TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL (NNDR)

Y mae Trethi Annomestig Cenedlaethol yn cael eu trefnu ar raddfa genedlaethol. Mae'r Llywodraeth yn pennu swm ar gyfer y gyfradd o 42.1c yn 2005/06 (45.2c yn 2004/05) ac yn amodol ar effeithiau trefniadau trosiannol, mae busnesau lleol yn talu trethi sydd wedi eu cyfrifo trwy luosi eu gwerth trethadwy gan y swm hwnnw. Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gasglu'r trethi sy'n ddyladwy gan drethdalwyr yn ei ardal, ond y mae'n talu'r arian i'r gronfa Trethi Annomestig sy'n cael ei gweinyddu gan Gynulliad Cymru. Mae Cynulliad Cymru'n aildosbarthu'r symiau taladwy yn ôl i'r awdurdodau lleol ar sail swm sefydlog fesul pen o'r boblogaeth.

Yr oedd yr incwm o Drethi Annomestig (ar ôl gostyngiadau a darpariaethau), sef £17.801m am 2005/06 (£15.109m am 2004/05) yn seiliedig ar werth trethadwy cyfartalog o £47.669m am y flwyddyn.

Dadansoddiad o'r enillion net o drethi annomestig:

2004/05 £000au		2004/05 £000au
15,109	Trethi Annomestig casgladwy	17,801
(18)	Newidiadau i Oddefiad Trosiannol	8
15,091		17,809
	Llai:	
14,274	Cyfraniadau i'r Gronfa Trethi Annomestig	17,464
192	Cost y lwfans Casglu	197
281	Goddefiad Trosiannol ac Ad-daliadau Llog	(25)
344	Cynnydd/(gostyngiad) yn y ddarpariaeth ar gyfer drwgddyledion	173
0		0
19,642	Cyfran Cyngor Sir Ddinbych o'r Gronfa Trethi Annomestig	19,639

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL**12. TALIADAU I WEITHWYR**

Niferoedd y gweithwyr a oedd yn cael tâl o £60,000 neu ragor, mewn bandiau £10,000, oedd:

2004/05	Band Tâl	2005/06		
Total Employees		Staff mewn Ysgolion	Staff heb fod yn staff Addysg / Ysgol	Cyfanswm y Gweithwyr
4	£60,000 - £69,999	3	2	4
3	£70,000 - £79,999	1	2	3
0	£80,000 - £89,999	0	0	0
0	£90,000 - £99,999	0	0	0
1	£100,000 - £109,999	0	1	1
8	Total	38	35	82

Mae SORP 2005 yn diffinio taliad fel holl symiau a dalwyd neu sy'n dderbyniadwy gan weithiwr am waith a ymgwymerwyd ar ran yr Awdurdod cyflogi. Mae taliad yn cynnwys holl dreuliau sy'n daladwy i drethi a gwerth arian budd-daliadau. Ni chynhwysir cyfraniadau pensiwn cyflogwr a gweithiwr.

Mae taliad y Prif Weithredwr yn cynnwys tâl am waith fel Clerc Awdurdod Tân Gogledd Cymru a thal am ddyletswyddau a waned fel Swyddog Etholiadau Cyngor Sir Ddinbych. Nid yw taliad am ddyletswyddau Senedd Ewropeaidd yn gael ei gynnwys.

13. LWFANSAU'R AELODAU

Cyflwynwyd manylion lwfansau aelodau a dalwyd yn 2005/06 i'r wasg a'u doddi ar wefan y Cyngor ym Mehefin 2006. Mae copïau pellach ar gael gan Neuadd y Sir, Ffordd Wynnstey, Rhuthun, Sir Ddinbych, LL15 1YN.

2004/05 £000au		2005/06 £000au
505	Lwfansau Sylfaenol	530
202	Lwfansau Arbennig	223
707	Cyfanswm	753

14. Y DDARPARIAETH REFENIW ISAFSWM

Mae angen i awdurdodau lleol, dan statud, neilltuo o refeniw ddarpariaeth leiaf ar gyfer ad-dalu dyledion allanol. Mae'r dull o gyfrifyddu'r ddarpariaeth yn cael ei ddiffinio gan statud.

Mae cyfrifon refeniw gwasanaeth yn cael eu dyledu gan ddibrisiad (a wrthbwysir mewn rhai achosion gan ostyngiad sy'n gysylltiedig ag incwm grant a all fod wedi ei dderbyn i ariannu cost asedion). Mae'r tâl hwn yn deillio o werth yr asedion sefydlog a ddefnyddir i gyflwyno gwasanaethau. Mae'r tâl dibrisio yn fwy na'r ddarpariaeth refeniw leiaf. Mae angen, felly, gwrthbwysio dibrisiadau gyda swm cysonedig i sicrhau bod y tâl cyfredinol i refeniw yn unol â'r ddarpariaeth refeniw leiaf.

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL

Mae'r cyfrifiad fel a ganlyn:

2004/05 £000au		2005/06 £000au
263	Swm ar gyfer Tai – 2% o'r uchafswm credyd agoriadol	197
4,151	Swm ar gyfer gwasanaethau ar wahân i Dai – 4% o'r uchafswm credyd agoriadol	3,902
0	MRP ac Addasiadau Ychwanegol	490
4,414	Y Ddarpariaeth Refeniw Isafswm	4,589
7,582	Darpariaeth ar gyfer dibrisiant	8,741
(596)	Rhyddhau grant a ohiriwyd	(997)
(2,572)	Cysoni'r swm â'r ddarpariaeth refeniw isafswm	(3,155)
4,414	Y Ddarpariaeth Refeniw Isafswm	4,589

15. TRAFODION PARTIÖN CYSYLLTIEDIG

Mae gofyn i'r Cyngor ddatgelu trafodaethau perthnasol gyda phartïon cysylltiedig – cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar y cyngor neu gael eu rheoli neu eu dylanwadu gan y cyngor. Mae datgelu'r trafodaethau hyn yn caniatáu i ddarllenwyr asesu i ba raddau y mae'r cyngor, efallai, wedi ei gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu wedi sicrhau'r gallu i gyfyngu parti arall i ddelio'n rhydd gyda'r cyngor.

Mae Safonau Adrodd Ariannol (FRS 8 Datgeliadau Parti Cysylltiedig) sydd wedi eu hymgorffori yn y Datganiad o Arferion Cymeradwy ar gyfer awdurdodau lleol (SORP) yn gofyn am ddatgelu unrhyw drafodaethau trydydd parti, pan nad yw gwybodaeth o'r fath wedi ei datgelu yn eglur mewn man arall yn y Datganiad Cyfrifon.

Gofynnwyd i holl aelodau etholedig a wasanaethai yn 2004/05, y Prif Weithredwr, Cyfarwyddwyr Corfforaethol a Phenaethiaid Gwasanaeth gwblhau datganiad a datgelu unrhyw drafodaethau trydydd parti. Dychwelodd pob swyddog ddatganiad, ond roedd 4 aelod etholedig na ddychwelodd ddatganiad.

Mae gan Lywodraeth Cynulliad Cymru reolaeth effeithiol dros weithrediadau cyffredinol y cyngor – mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol o fewn yr hwn y mae'r cyngor yn gweithredu, yn darparu mwyafri ei arian ar ffurf grantiau ac yn pennu telerau llawer o'r trafodaethau sydd gan y cyngor gyda phartïon eraill. Nodir manylion trafodaethau gydag adrannau'r llywodraeth yn y Cyfrif Refeniw Cyfunol a'r Datganiad Llif Arian.

Mae gan aelodau etholedig reolaeth uniongyrchol dros bolisiau ariannol a gweithredol y cyngor. Yn ystod 2005/06, comisiynwyd gwaith a gwasanaethau gwerth £560 gan gwmni y mae aelod etholedig wedi datgan diddordeb ynddo. Gwnaethpwyd cytundebau gan gydymffurfio gyda Rheoliadau Ariannol y Cyngor. Hefyd, cafodd cyfanswm o £9,912 ei dalu i aelod etholedig mewn perthynas â rhent ar denantiaeth fyrddaliad.

Mae un aelod wedi derbyn ad-daliad o gostau yn ymwneud â'i fusnes, gyda'r awdurdod yn berchen yr eiddo: roedd y swm yma yn £7,029.

Y mae aelod etholedig wedi datgan ei fod yn aelod o fwrdd Coleg Llandrillo, ac mae taliadau wedi eu gwneud yn y swm o £134,971 am wasanaethau addysgol yn 2005/06. Hefyd, y mae aelod etholedig wedi datgan ei fod yn aelod o fwrdd Cymdeithas Tai Clwyd; talodd y Cyngor £139,740 i'r corff hwn am wasanaethau yn ymwneud â Thai.

Mae tri swyddog yn aelodau o Glwb Rotari Rhuthun a dderbyniodd grant o £4,035.

At hynny, mae rhai aelodau etholedig yn aelodau o sefydliadau sydd yn codi archebiant neu ardoll ar y Cyngor. Y mae rhestr o holl benodiadau aelodau etholedig i sefydliadau allanol, a chofrestr o ddatganiadau aelodau o gysylltiad, yn cael eu cadw gan Glerc y Sir, ac maent yn agored i'w harchwilio gan y cyhoedd.

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL

Mae'r Cyngor yn darparu gwasanaethau cyflogau i'r pedwar cwmni cysylltiedig sydd wedi eu rhestru (Nodyn 26 ar y Fantolen), ac i Gyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych, ac i nifer fechan o sefydliadau cymunedol. Mae gwasanaethau ariannol yn cael eu darparu ar gyfer Asiantaeth Fenter Sir Ddinbych.

Mae'r trafodion ariannol canlynol gan bartïon perthynol yn cael eu datgelu mewn manau eraill yn y cyfrifon.

Archebiannau ac Ardollau a dalwyd	Nodyn 8
Grantiau'r Llywodraeth	Y Cyfrif Refeniw Cyfunol a'r Datganiad Llif Arian
Gwariant Adran 137	Nodyn 1
Gwariant ac Incwm Asiantaeth	Nodyn 3
Costau pensiynau	Nodyn 5
Cwmniau Perthynol	Nodyn 25 – y Fantolen

16. CYFRIF MASNACHU RHEOLAETH ADEILADAU

Mae'r Rheolau Adeiladu Llywodraeth Leol yn gofyn am ddatgeliad gwybodaeth ynglyn a gosod costau gweinyddu y swyddogaeth rheoli adeiladau. Serch hynny, ni ellir codi tal am weithgareddau arbennig sy'n cael eu cyflawni gan yr uned rheoli adeiladau, er enghraifft, darparu gwybodaeth gyffredinol a chyfathrebu gydag awdurdodau statudol eraill. Mae'r datganiad isod yn dangos cyfanswm cost gweithredu yr uned yn ystod 2005/06.

2003/04 Cyfanswm £000		Taladwy £000	Ddim yn Daladwy £000	2004/05 Cyfanswm £000
	Gwariant:			
255	Pobl Gyflogedig	232	50	282
15	Cludiant	15	3	18
45	Cyflenwadau	42	9	51
89	Costau Cefnogi	56	9	65
404		345	71	416
	Incwm:			
354	Costau Rheoli Adeiladu	354	0	354
4	Incwm Arall	0	0	0
358		354	0	354
(46)	Incwm / (Gwariant) Net	9	(71)	(62)

17. COSTAU HEB EU DOSBARTHU

Dangosir dadansoddiad o'r costau heb eu dosbarthu isod:

2004/05 £000au		2005/06 £000au
(305)	Costau / (Ennillion) y Gwasanaethau yn y Gorffennol	(4,021)
(742)	Cwtogaid (Enillion) / Costau	344
2,312	Addasiadau FRS 17	0
1,265		(3,677)

Yn unol a'r BVACOP diweddaraf, dangosir pob cost gwasanaeth gorffennol neu cwtogaid y nawr fel costau heb eu dosbarthu yn hytrach na codiant i'r adran wasanaeth.

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL**18. DEDDF CLUDIANT 2000**

Y mae Deddf Cludiant 2000 yn ei gwneud yn ofynnol ar Awdurdodau Lleol i ddarparu mwynlion ynglyn ag unrhyw gynllun sydd wedi ei sefydlu ar gyfer codi tâl ar ddefnyddwr ffyrdd neu ar gyfer gosod ardoll am barcio yn y gweithle. Yn 2005/06, ni chychwynnodd Cyngor Sir Ddinbych unrhyw weithgareddau o'r fath.

19. ADDASIAD AM Y FLWYDDYN FLAENOROL

Nid oes unrhyw addasiadau am flwyddyn flaenorol i adrodd yn eu cylch.

20. PRYDLESOEDD

Mae'r Cyngor yn dal gwahanol asedau cyfalaf, yn bennaf offer cyfrifiadurol a cherbydau, dan brydlesoedd cyllid a phrydlesoedd gweithredu. Yn ystod 2005/06, yr oedd y rhenti o brydlesoedd gweithredu yn gyfanswm o £0.707 miliwn (£0.839m yn 2004/05).

Ar 31 Mawrth 2006, yr oedd gan y Cyngor ymrwymiad i dalu'r costau rhent canlynol:

Prydlesoedd Gweithredu	£000au
2006/07	450
2007/08	293
2008/09	158
2009/10	94
2010/11	29
2011/12	3
2012/13	3

Mae ffigur 2005/06 yn cael ei rannu fel a ganlyn:

Y rhai lle mae'r ymrwymiad yn dod i ben	£000au
Ofewn 1 blwyddyn	157
Ofwen 2 flwyddyn	290
Dros 5 mlynedd	3

21 COSTAU ARCHWILIO

Mae datgelu costau archwilio allanol yn cysoni llywodraeth leol â rhannau eraill o'r gwasanaethau cyhoeddus o ran datgelu'r symiau y mae awdurdod wedi eu talu i archwilywyr am waith sydd wedi ei wneud wrth gyflawni swyddogaethau statudol, ac wrth ddarparu gwasanaethau ychwanegol megis gwaith ymgynghoriaeth.

Mae gwaith archwilio allanol i Gyngor Sir Ddinbych yn cael ei wneud gan Swyddfa Archwilio Cymru (WAO). Mae'r tabl isod yn darparu dadansoddiad o'r symiau sy'n daladwy i WAO fel yr amlinellir yn y Cynllun Rheoli.

2003/04 £000au		2004/05 £000au
215	Ffioedd Archwilio Allanol sy'n daladwy i'r archwilydd penodedig	209
1	Y Fenter Twyll Genedlaethol	0
77	Ffi Arolygu	76
293	Ffi Reoli Gyfan	285

Yn ychwanegol at y ffioedd Rheolaethol, mae angen i Swyddfa Archwilio Cymru dystysgrifo hawliadau a dychweliadau grantiau. Yn 2005/06 y swm a dalwyd oedd £0.092m (£0.099m yn 2004/05).

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL**22. DEDDF AWDURDODAU LLEOL (NWYDDAU A GWASANAETHAU) 1970**

Mae'r Cyngor yn cael ei awdurdodi gan y Ddeddf hon i ddarparu Nwyddau a Gwasanaethau i gyrff cyhoeddus eraill. Y Cyngor yw'r Clerc i Wasanaeth Tân Gogledd Cymru, ac y mae hefyd yn darparu gwasanaethau cyfreithiol. Yn 2005/06, derbyniodd Cyngor Sir Ddinbych £20.6k am ddarparu'r gwasanaethau hyn ar gyfer Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru (£20.0k yn 2004/05). Mae'r cyngor hefyd yn darparu gwasanaethau archwilio i'r Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru; derbyniwyd £30.5k yn 2005/06 (£26.6k yn 2004/05).

23. GWASANAETHAU MASNACHU

Datgelir gwasanaethau masnachu yn ôl gofynion cod ymarfer cyfrifo Gwerth Gorau (Best Value Accounting Code of Practice (BVACOP)). Maent yn bennaf yn weithgareddau o natur fasnachol sy'n cael arian sylweddol trwy daliadau a wneir gan y bobl sy'n derbyn y gwasanaeth.

Gwasanaethau Amgylcheddol

2004/05			GWEITHGAREDD	2005/06		
Trosiant	Gwariant	Arian Dros Ben / (Diffyg)		Trosiant	Gwariant	Arian Dros Ben / (Diffyg)
£000au	£000au	£000au		£000au	£000au	£000au
			<i>Gwasanaethau Amgylcheddol</i>			
1,566	1,474	92	Cynnal Adeiladau	1,495	1,432	63
872	867	5	Cynnal Tiroedd	0	0	0
1,253	1,252	1	Glanhau Strydoedd	1,266	1,226	40
1,767	1,765	2	Casglu Sbwriel	1,788	1,873	(85)
			Cynnal Priffyrdd /			
3,000	2,968	32	Y Gweithdy Arwyddion	3,000	2,984	16
439	436	3	Goleuadau Stryd	645	623	22
738	729	9	Glanhau Adeiladau	767	740	27
2,186	2,173	13	Arlwyo	2,209	2,291	(82)
11,821	11,664	157	Cyfanswm Gwasanaethau Amgylcheddol	11,170	11,169	1
			<i>Cludiant & Isadeiledd</i>			
510	509	1	Cynnal Cerbydau	503	503	0
12,331	12,173	158		11,673	11,672	1

Yn 2005/06, ymgorfforwyd yr Uned Cynnal Tir o fewn prif gyfrifon Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd ac nid yw bellach yn cael ei thrin fel gwasanaeth masnachu.

Mae cyfrifon y Gwasanaethau Amgylcheddol yn rhoi manylion o wariant ac incwm gweithgareddau'r Uned hon a'r gweddillion a'r diffygion sy'n codi o'r gweithgareddau a gynhaliwyd. Dosbarthwyd y cyfrifon masnachu hyn o'r blaen fel Cyrff Gwasanaethau Uniongyrchol dan ddeddfwriaeth CCT sydd bellach wedi'i diddymu/ Fodd bynnag, mae'r cysyniad o gyfrifon masnachu wedi'i gadw dan y Cod Ymarfer Cyfrifyddol cyfredol.

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW CYFUNOL**Gweithgareddau Masnachu Eraill**

2004/05			GWEITHGAREDD	2005/06		
Trosiant £000au	Gwariant £000au	Arian Dros Ben / (Diffyg) £000au		Trosiant £000au	Gwariant £000au	Arian Dros Ben / (Diffyg) £000au
542	760	(218)	Ystadau Diwydiannol	632	379	253
3,040	3,344	(304)	Menter Cefndy	3,157	3,388	(231)
3,582	4,104	(522)		3,789	3,767	22

Yn 2005/06, cafodd Ystadau Diwydiannol gyllideb net o £228k gan yr Awdurdod (£118k yn 2004/05).

Yn 2005/06, cafodd Menter Cefndy gyllideb net o £237k gan yr Awdurdod (£285k yn 2004/05).

Rhoddir datganiad ar wahan ar gyfer Rheolaeth Adeiladu yn Nodyn 16 Cyfrif Refeniw Cyfunol.

24. GOBLYGIADAU CONTRACT HIR DYMOR**Cynllun PFI cyfleusterau dinesig Rhuthun**

Ers mis Mai 2004 bu'n Cyngor Sir yn defnyddio cyfleusterau dinesig newydd a ddarparwyd o dan y trefniadau Cynllun Ariannu yn Rhuthun. Mae'r contract yn caniatáu taliad unedol am letyaeth gwasanaeth dros 25 mlynedd o £2.2m per annum. Mae 70% o'r tâl yn benodedig am yr holl gyfnod ac yn derbyn arian trwy gronfa arbennig Cynulliad Cymru. Mae gweddill y gost yn gysylltiedig â'r index.

25. DEDDF IECHYD 1999 – CYTUNDEB ADRAN 31

Ym mis Gorffennaf 2005, ffurfiwyd partneriaeth iechyd meddwl gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ac Ymddiriedolaeth GIG Conwy a Sir Ddinbych dan Adran 31 o Ddeddf Iechyd 1999. Mae'r bartneriaeth yn cynnwys cyd-gomisiynu a threfniadau cyd-reoli ond nid oes cyllidebau wedi eu cronni. Cynhwysir cyfraniad ariannol y cyngor i'r bartneriaeth yng Nghost Net Gwasanaethau'r Gwasanaethau Cymdeithasol.

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW TAI**1. GOSTYNGIADAU**

Y mae cymorth gyda rhenti ar gael dan y Cynllun Budd-daliadau Tai ar gyfer pobl ar incwm isel. Mae tua 63% o denantiaid y Cyngor yn derbyn rhyw gymaint o gymorth gyda chostau rhent a thaliadau eraill. Ers 1 Ebrill 2004, mae'r costau hyn wedi eu codi ar Gronfa'r Cyngor. Y mae cost fechan (£29k) wedi ei chodi ar y Cyfrif Refeniw Tai yn 2005/06 — mae hon yn drosglwyddiad trosiannol i Gronfa'r Cyngor er mwyn mantoli'n rhannol y costau ychwanegol y mae Cronfa'r Cyngor wedi mynd iddynt. Derbyniwyd cyfarwydd draft ym mis Hydref 2006 a fydd, pan gaiff ei gadarnhau, yn caniatáu gwneud y trosglwyddiad.

2. CRYNSWTH INCWM RHENTI

Hwn yw cyfanswm yr incwm o renti sy'n ddyladwy am y flwyddyn, ar ôl cymryd cartrefi gweigion a.y.y.b. i ystyriaeth. Y rhent cyfartalog gwirioneddol oedd £47.26 yr wythnos yn 2005/06 (£45.09 yn 2004/05).

3. CYMHORTHDAL TAI

Mae Budd-dâl Tai yn cael ei weinyddu gan y Cyngor, ac mae cost ei weinyddu yn cael ei hysgwyddo gan Gronfa'r Cyngor. Ers 1 Ebrill 1990, mae cost gostyngiadau sydd wedi eu rhoi i denantiaid y Cyngor wedi bod yn rhan o brif Gymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai, ac nid yw'n cael ei ad-dalu'n benodol. Mae'r ffigyrau isod yn dangos y gost net i'r Cyfrif Refeniw Tai yn 2004/05. Ers 1 Ebrill, fodd bynnag, mae cost gostyngiadau rhent a dalwyd yn cael eu codi ar Gronfa'r Cyngor, ac mae grant a dderbyniwyd yn cael ei ychwanegu at y Gronfa honno.

2004/05 £000au		2005/06 £000au
2,603	Ad-daliad	2,690
2,603	Y Gost Net i Denantiaid	2,690

4. LLOG AR FORGEISI

Mae'r ffigwr hwn yn nodi'r llog ar forgeisi sydd wedi eu rhoi i denantiaid hen awdurdodau Rhuddlan a Glyndwr er mwyn eu galluogi i brynu eu tai cyngor dan y Cynllun Hawl i Brynu. Nid yw'r cyfleustra morgais ar gael mwyach, ac fe ragwelir, felly, y bydd maint y llog yn lleihau o flwyddyn i flwyddyn.

5. Y STOC DAI

Yr oedd y Cyngor yn gyfrifol am reoli cyfartaledd o 3,528 o anheddau yn ystod 2005/06 (3,611 yn 2004/05). Yr oedd cyfansoddiad y stoc fel a ganlyn:

2004/05 Nifer yr Eiddo		2005/06 Nifer yr Eiddo
2,014	Tai	1,935
986	Fflatiau	985
611	Byngalos	608
3,611	Cyfanswm	3,528

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW TAI

Gellir crynhoi'r newid yn y stoc fel a ganlyn:

2004/05 Nifer yr eiddo		2005/06 Nifer yr eiddo
3,673	Stoc ar 1 Ebrill	3,548
(125)	Llai: Gwerthiannau	(45)
0	Ychwaneger: Adeiladau Newydd	0
3,548	Stoc ar 31 Mawrth	3,503

Gwerthwyd 45 eiddo gyda derbynebau cyfalaf o £2.312m. Cyfanswm y dderbynneg net o werthiant stoc ar ol tynnu ffioedd (gan gynnwys dileu £0.397m o gostau trosglwyddo stoc) oedd £1.719m. Y disgownt cyfartalog a roddwyd ar y gwerthiannau oedd 23.92%. Rhoddir crynodeb o hyn isod:

Gwerthiannau Tai	£000au
Derbynebau	2,312
Llai Ffioedd	(593)
Derbynebau Net	1,719

6. DADANSODDIAD O WARIANT CYFALAF CYFRIF REFENIW TAI

Yn ystod 2005/06, cafwyd gwariant cyfalaf o £6.397m ar welliannau i stoc dai'r Cyngor. Roedd y gwariant yn cynnwys cytundeb gwelliannau sylweddol, gosod ffenestri newydd a chytundeb gwres canolog a ddechreuwyd yn 2005/06 fel rhan o strategaeth y Cyngor i wella ei stoc dai. Mae pedair ffynhonnell wedi ariannu'r gwariant cyfalaf: Lwfans Atgyweiriadau Mawr (grant o'r llywodraeth), derbynebau cyfalaf (o werthiannau Hawl i Brynu), benthyca newydd dan y Cod Benthyca Darbodus a chyfraniad o arian refeniw. Defnyddiwyd y LAM yn llawn yn 2005/06. Rhoddir manylion o'r gwariant cyfalaf a'r ariannu yn y tabl isod:

Gwariant Cyfalaf Tai	£000au
Gwaith Atgyweirio Tai (cyn 2005/06)	752
Gwaith Gwelliannau Amgylcheddol	172
2005/06 Gwelliannau Mawr	2,719
2005/06 Gosod Ffenestri Newydd	2,011
2005/06 Gwres Canolog	743
Cyfanswm	6,397
<i>Ariannwyd gan:</i>	
Lwfans Atgyweiriadau Mawr (Grant)	2,400
Derbynebau Cyfalaf Defnyddiol	1,186
Benthyca Darbodus	2,485
Ariannwyd o Refeniw (CERA)	326
Cyfanswm	6,397

Yn ogystal â'r gwariant uchod, gwnaeth yr HRA gyfraniad o Dderbynebau Cyfalaf Defnyddiol o £113k tuag at ariannu gwaith cyfalaf ar y stoc dai dan y Cynllun Grant Cyfleuster Anabl. Adroddir y cyfraniad hwn fel rhan o ddadansoddiad prif wariant cyfalaf y Cyngor (rhan o Nodiadau 1 – 6 Mantolen Cydyfnerthedig).

NODIADAU AR Y CYFRIF REFENIW TAI**7. CODIANNAU CYFALAF**

Yn unol gyda'r fframwaith Cyfrifyddu Adnoddau newydd, rhoddwyd y codiannau cyfalaf isod ar yr HRA yn 2005/06. Mae cost y codiant cyfalaf yn seiliedig ar werth Mantolen anheddau ac mae wedi'i gyflwyno i adlewyrchu'r adnoddau a gynhelir ac a ddefnyddir wrth ddarparu'r gwasanaeth. Dyma'r flwyddyn gyntaf i'r HRA gael ei gyflwyno yn y fformat Cyfrifyddu Adnoddau i ddilyn fformat y Cyfrif Refeniw Cydgyfnerthedig, gan adlewyrchu'n gliriach, ar sail gyson, yr adnoddau a ddefnyddir dros oes yr asedau, yn hytrach na'r arian a werir arnynt yn unig bob blwyddyn. Gwneir codiant dadbrisiad a llog amcanol i Cost Gwasanaethau Net yr HRA a chaiff hyn ei wydroi drwy gyfrwng addasiad o Gyfrif Refeniw Rheolaeth Asedau HRA. Dangosir yr addasiad hwn o fewn adrannau priodol yr HRA ac mae'r gwyrddroad yn dod â'r codiant cyfalaf net i'r HRA yn ôl i'r codiant statudol, sy'n cael ei gyfrifo yn unol gydag Eitem 8 o Benderfyniad Cymhorthdal Cyfrif Refeniw Tai (Cymru) 2005/06. Dyma grynodedb o'r cofnodion:

Trafodion	£000au	
Codiannau Cyfalaf	5,447	Dadbrisiad a Llog Amcanol
Premia, Disgownts a DME	23	
Gweddill ar HRA AMRA	(2,74)	
Gweddill i'r Gronfa Ariannu Cyfalaf	(1,809)	
Cyfanswm	917	Hafal â Chodiant Eitem 8

8. ÔL-DDYLEDION RHENT

Ar 31 Mawrth 2006, roedd ôl-ddyledion tenantiaid yn £0.461m, (£0.505m ar 31 Mawrth 2005) a oedd yn cynrychioli 5.02% incwm gros rhent. Diddymwyd ôl-ddyledion gwerth £0.027m yn ystod y flwyddyn. Yn 2005/06 bu gostyngiad o £0.013m mewn darpariaeth bellach ar gyfer drwgddyledion a dyledion amheus, i £0.388m.

9. PENSIWN YMDDEOL

Mae'r polisi diwygiedig ynglyn â rhoi cyfrif am gostau pensiwn wedi ei gymhwyso i'r Cyfrif Refeniw Tai (gweler Nodyn 5 i'r Cyfrif Refeniw Cyfunol). Mae symudiad yn cael ei wneud yn y gronfa wrth gefn ar gyfer pensiynau, er mwyn i'r costau pensiwn sy'n cael eu talu o'r Cyfrif Refeniw Tai gael eu haddasu i gyd-fynd â'r taliadau i'r cynllun pensiwn am y flwyddyn.

10. CODITÂL AM WASANAETHAU A CHYFLEUSTERAU

Yn ystod 2005/06, ni ddarparodd y Cyngor ar gyfer codi taliadau dan y ddarpariaeth berthnasol yn Neddf Llywodraeth Leol a Thai 1989, ac felly ni chododd daliadau o'r fath.

11. LLOG AR FALANSAU ARIAN PAROD

Mae'r Cyngor wedi cyflwyno newid yn y polisi cyfrifyddu trwy fwrw cyfrif o'r llog tybiannol y gellir ei gymhwyso i falansau arian parod y Cyfrif Refeniw Tai, a thrwy gynnwys yr incwm hwn fel rhan o'r balans arian parod tybiannol yn y Cyfrif Refeniw Tai.

12. COSTAU TROSGLWYDDIAD STOC AFLWYDDIANNUS

Diddymwyd costau trosglwyddo stoc aflwyddiannus o £397k yn ystod 2005/06.

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**1. ASED AU SEFYDLOG**

a) Yr oedd y symudiadau mewn asedau sefydlog yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	Anheddau Cyngor £000au	Tir ac Adeiladau Eraill £000au	Cerbydau, Offer a Chyfarpar £000au	Asedau Isadeiledd £000au	Asedau Cymuneddol £000au	Cyfanswm Asedau Weithredol £000au
Gwerth Llyfr Gros 31/03/05	86,447	149,608	7,851	49,398	1,684	294,988
20% Adbrisiad	23,905	3,650	0	0	0	27,555
Gwerth Llyfr Gros 01/04/05	110,352	153,258	7,851	49,398	1,684	322,543
Ychwanegiadau	6,397	8,980	2,734	3,486	36	21,633
Gwarediadau	(1,417)	0	0	0	0	(1,417)
Adbrisiad	(2,375)	(3,792)	(2)	(403)	(36)	(6,608)
Ailddosbarthiad / Trosglwyddiad	0	(423)	(33)	0	0	(456)
Amhariad	0	(96)	0	0	0	(96)
Gwerth Llyfr Gros 31/3/06	112,957	157,927	10,550	52,481	1,684	335,599
Dibrisiant Cronus i 31/03/05	(3,204)	(9,937)	(4,320)	(6,916)	0	(24,377)
20% Adbrisiad	1,009	3,639	0	0	0	4,648
Dibrisiant Cronus i 01/04/05	(2,195)	(6,298)	(4,320)	(6,916)	0	(19,729)
Dibrisiant	(2,060)	(4,406)	(956)	(1,223)	0	(8,645)
Gwarediadau	53	0	0	0	0	53
Adbrisiad	0	119	27	0	0	146
Ailddosbarthiad	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant Cronus i 31/03/06	(4,202)	(10,585)	(5,249)	(8,139)	0	(28,175)
Gwerth Llyfr Net 31/03/05	83,243	139,671	3,531	42,482	1,684	270,611
20% Adbrisiad	24,914	7,289	0	0	0	32,203
Gwerth Llyfr Net 01/04/05	108,157	146,960	3,531	42,482	1,684	302,814
Ychwanegiadau	6,397	8,980	2,734	3,486	36	21,633
Dibrisiant	(2,060)	(4,406)	(956)	(1,223)	0	(8,645)
Gwarediadau	(1,364)	0	0	0	0	(1,364)
Adbrisiad	(2,375)	(3,673)	25	(403)	(36)	(6,462)
Ailddosbarthiad	0	(423)	(33)	0	0	(456)
Amhariad	0	(96)	0	0	0	(96)
Gwerth Llyfr Net 31/03/06	108,755	147,342	5,301	44,342	1,684	307,424

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL

b) Yr oedd y symudiadau mewn asedau anweithredol yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	Buddsoddiadau eiddo £000au	Asedau yn cael eu hadeiladu £000au	Asedau i'w dosbarthu £000au	Cyfanswm Asedau Anweithredol £000au	Cyfanswm Asedau Sefydlog £000au
Gwerth Llyfr Gros 31/03/05	16,099	1,146	6,360	23,605	318,593
20% Adbrisiad	0	0	818	818	28,373
Gwerth Llyfr Gros 01/04/05	16,099	1,146	7,178	24,423	346,966
Ychwanegiadau	762	3,137	76	3,975	25,608
Gwarediadau	(532)	0	(2,467)	(2,999)	(4,416)
Adbrisiad	(204)	(368)	201	(371)	(6,979)
Ailddosbarthiad	0	0	(906)	(906)	(1,362)
Amhariad	290	0	0	290	194
Gwerth Llyfr Gros 31/03/06	16,415	3,915	4,082	24,412	360,011
Dibrisiant Cronus i 31/03/05	(217)	(11)	(65)	(293)	(24,670)
20% Adbrisiad	0	0	0	0	4,648
Dibrisiant Cronus i 01/04/05	(217)	(11)	(65)	(293)	(20,022)
Dibrisiant	0	0	0	0	(8,645)
Gwarediadau	0	0	0	0	53
Adbrisiad	0	0	0	0	146
Ailddosbarthiad	217	11	65	293	293
Dibrisiant Cronus i 31/03/06	0	0	0	0	(28,175)
Gwerth Llyfr Net 31/03/05	15,882	1,135	6,295	23,312	293,923
20% Adbrisiad	0	0	818	818	33,021
Gwerth Llyfr Net 01/04/05	15,882	1,135	7,113	24,130	326,944
Ychwanegiadau	762	3,137	76	3,975	25,608
Dibrisiant	0	0	0	0	(8,645)
Gwarediadau	(532)	0	(2,467)	(2,999)	(4,363)
Adbrisiad	(204)	(368)	201	(371)	(6,833)
Ailddosbarthiad	217	11	(841)	(613)	(1,069)
Amhariad	290	0	0	290	194
Gwerth Llyfr Net 31/03/06	16,415	3,915	4,082	24,412	331,836

2. PRISIO ASEDAU SEFYDLOG

Mae'r eiddo rhyddfrefniol a phrydlesol sydd wedi eu cynnwys ym mhorthffolio eiddo'r Awdurdod wedi cael eu prisio yn ôl eu gwerth ar 1 Ebrill 2001. Fel rhan o raglen ar gyfer adbrisiad holl asedau o fewn pum mlynedd wedi eu prisiad blaenorol, y mae cyfran o'r eiddo rhyddfrefniol a phrydlesol sy'n ffurfio portffolio eiddo yr Awdurdod wedi cael ei hychwanegu ar 1af Ebrill 2003 a 1af Ebril 2004 gan J. E. Powell (Hons), MRICS, Rheolwr Prasio ac Ystadau y Cyngor ac ar y 1af Ebrill 2005 gan Mr C D Matthews BSc (Hons) MRICS, ar y seiliau a grybwyllir isod, yn unol â Datganiadau Prasio Asedau a Nodiadau Arweiniad Sefydliad Brenhinol y Tirfesurwyr Siartredig, heblaw am y ffaith na chafodd yr holl eiddo eu harchwilio. Nid oedd hynny naill ai'n ymarferol nac, ym marn y prisiwr, yn angenrheidiol i wrpas y prisiad. Cafodd yr archwiliadau eu cynnal rhwng Ionawr 2006 a Mehefin 2006.

Cafodd eiddo a ystyrir gan yr awdurdod yn eiddo gweithredol eu prisio ar sail eu gwerth ar y farchnad agored ar gyfer y defnydd presennol ohono, neu, pan nad oedd modd asesu hyn oherwydd nad oedd marchnad ar gyfer yr ased dan sylw, ar sail y gost adnewyddu hanesyddol ddibrisiedig. Cafodd Cerbydau, Offer, Dodrefn a Chyfarpar, Isadeiledd ac Asedau Cymunedol eu prisio yn ôl eu cost hanesyddol.

Council dwellings are valued at current value in use as social housing,

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**3. GWYBODAETH YNGLYN Â'R ASED AU SY'N CAEL EU DAL**

Y Math o Eiddo	31 Maw 06
Amgueddfeydd	2
Llyfrgelloedd	8
Canolfannau Chwaraeon	7
Parciau	13
Theatrau	5
Ysgolion	65
Depos	10
Ffermydd	46
Cartrefi Preswyl	5
Canolfannau Dydd	2
Gweithdai Gwarchod	1
Unedau Ffatri	4
Canolfannau Ieuencid	8
Swyddfeydd	14
Cyfleusterau Cyhoeddus	21
Anheddau Cyngor	3,503
Meysydd Parcio	47
Mynwentydd	8
Neuaddau Tref/Sir	4
Canolfannau Diwydiannol	14

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**4. COSTAU GOHIRIEDIG**

Gweddill ar 31 Mawrth 05 £000au	Dosbarthiad	Ychwanegiadau Gros £000au	Grantiau a Chyfraniadau £000au	Ychwanegiadau Net £000au	Dilead £000au	Gweddill ar 31 Mawrth 06 £000au
0	Grantiau Gwella Tai	4,397	(3,626)	771	(771)	0
0	Meysydd Adnewyddu	2,318	(2,205)	113	(113)	0
0	School Accommodation	121	(4)	117	(117)	0
0	Gwasanaethau Cyfreithiol	33	0	33	(33)	0
0	Prosiectau Cymuneddol	83	0	83	(83)	0
0	Dichonoldeb	128	0	128	(128)	0
0	Adeiladau Swyddfa	75	0	75	(75)	0
0	Cynlluniau Tref	128	(128)	0	0	0
0	Grantiau Datblygu Busnes	211	(97)	114	(114)	0
0	Grantiau Datblygu Economaidd	765	(673)	92	(92)	0
0	Addasiadau i gartrefi pobl anabl	100	0	100	(100)	0
0	Depos	435	0	435	(435)	0
0	Lleoedd Chwarae	2	0	2	(2)	0
0	Cadwraeth	153	(63)	90	(90)	0
0	Cyfanswm	8,134	(6,639)	1,495	(1,495)	0

Yn 2005/06, cafodd £1.495 miliwn eu dileu i Gyfrif Refeniw Cronfa'r Cyngor (£1.528m yn 2004/05).

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**5. EITEMAU SYLWEDDOL O WARIANT CYFALAF**

Prosiect	2005/06 £000au
Ysgol Uwchradd y Rhyl – Adnewyddu Ffenestri	622
Ysgol Glan Clwyd, Llanelwy – Maes Pob Tywydd ac Adnewyddu'r Gampfa	347
Ysgol Plas Brondyffryn, Dinbych – Darparu Lletu Preswyl	2,295
Ysgol Plas Brondyffryn, Dinbych – Adnewyddu Ty'n Fron, Cyfleuster Cyfnod Allweddol 1 a 2	454
Canolfan Hamdden Y Rhyl – Gwaith Adnewyddu Sylweddol	1,187
Parc Cyflogaeth Cefndy, Y Rhyl – Adeiladu Gweithdai	518
Ty Nantclwyd, Rhuthun – Adnewyddu'r Adeilad	484
Y Rhyl Yn Mynd Ymlaen, Cynllun Ewropeaidd Sylweddol i wella'r Pen Gorllewinol	978
Cylfat Stryd Mwrog, Rhuthun – Cynllun Lliniaru Llifogydd	492
Depo Cerbydau Bodelwyddan – Adnewyddu Sylweddol	435
System PARIS – System Wybodaeth Rheoli Gofal Cymdeithasol	389

6. ARIANNU GWARIANT CYFALAF

Mae Gwariant Cyfalaf yn cael ei gofnodi ar sail croniadau yn y Datganiad Cyfrifon; ond dim ond y taliadau gwirioneddol a wnaed yn ystod y flwyddyn y mae gofyn eu hariannu. In 2004/05 and 2005/06 accruals have been included in the expenditure and financed.

2003/04 £000au		2004/05 £000au
16,029	Asedau Sefydlog (Nodyn 1)	25,608
5,876	Costau Gohiriedig (Nodyn 4)	8,134
21,905	Cyfanswm y Gwariant Cyfalaf	33,742
357	Ychwaneger: Credydwy'r a ddygwyd ymlaen	0
0	Llai: Credydwy'r a gludwyd ymlaen	0
22,262	Cyfanswm y Talidau Cyfalaf	33,742
	Ariannwyd gan:	
8,196	Benthyca	10,749
12,770	Grantiau Cyfalaf*	19,590
0	Cronfeydd Cadw	38
1,075	Derbyniadau Cyfalaf	1,757
203	Cyfraniadau	930
18	Refeniw	678
22,262	Cyfanswm y Cyllid	33,742

* Mae Grantiau Cyfalaf yn cynnwys Grant Cyfalaf Cyffredinol o £2.974 miliwn (2004/05: £2.830 miliwn) gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**7. CYTUNDEBAU SYLWEDDOL AR GYFER GWARIANT CYFALAF I'R DYFODOL**

Ar 31 Mawrth 2006 yr oedd gan y Cyngor ymrwymiad cytundebol i waith cyfalaf gwerth cyfanswm o £11.294 miliwn, ar y cynlluniau canlynol:

Prosiect	TALIADAU CYTUNDEB I'R DYFODOL		CYFANSWM £000au
	2006/07 £000au	2007/08 £000au	
Cytundeb Adnewyddu Tai 2005	907	323	1,230
Cytundeb Gosod Ffenestri Tai Newydd 2005	2,982	1,869	4,851
Ysgol Plas Brondyffryn, Dinbych (52 Wythnos)	412	0	412
Ty'n y Fron – Ysgol Plas Brondyffryn, Dinbych – Cyfnod Allweddol 1 a 2	581	0	581
Drift Park, West Promenade, Rhyl	2,273	145	2,418
Ysgol Emmanuel, Rhyl – Estyniad 4 Ystafell Ddosbarth	283	0	283
Ysgol Bro Famau, Llanferres - Estyniad	274	0	274
Ty Coch Bams, Llangynhafal – Atgyweirio ac Adnewyddu	685	0	685
Canolfan Oak Tree, Rhyl – Estyniad i'r Ganolfan Integredig	352	0	352
Ysgol Plas Brondyffryn, Dinbych (38 Wythnos)	208	0	208
Cyfanswm	8,957	2,337	11,294

8. DYLEDWYR HIRDYMR

31 Maw 05 Gweddill £000au		Blaensymiau 2005/06 £000au	Ad-daliadau 2005/06 £000au	31 Maw 06 Gweddill £000au
	(i) Cytundebau benthyciad			
464	Uwch Addysg – Colegau	0	(464)	0
142	Morgeisi	0	(24)	118
70	(ii) Benthyciadau Car	22	(41)	51
676	Cyfanswm	22	(529)	169

9. STOCIAU A GWAITH AR Y GWEILL

Ar 31 Mawrth 2006 yr oedd gan yr Awdurdod stociau mewn llaw, a gwaith ar y gweill, gwerth £1.227 miliwn (£1.128 miliwn ar 31 Mawrth 2005).

Mae'r Gyfarwyddiaeth yn dadansoddi'r stociau mewn llaw a'r gwaith sydd ar y gweill fel a ganlyn:

31 Maw 05 £000au		31 Maw 06 £000au
	Stociau	
320	Gwasanaethau Amgylcheddol	299
532	Gwasanaethau Personol	668
39	Amgylchedd	68
126	Dysgu Gydol Oes	88
1,017	Cyfanswm y Stociau	1,123
111	Gwaith Ar y Gweill	104
1,128	Cyfanswm Stociau a Gwaith Ar y Gweill	1,227

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**10. DYLEDWYR A THALIADAU YMLAEN LLAW**

31 Maw 05 £000au		31 Maw 06 £000au
	Dyledwyr	
	Symiau a ddaeth yn ddyladwy mewn un flwyddyn:	
3,855	Adran o'r Llywodraeth / Grantiau	7,502
2,604	Dyledwyr Treth Cyngor	2,649
3,085	Dyledwyr NNDR	1,739
653	Rhenti Tai	606
4,811	Dyledwyr Cyfalaf	3,464
2,502	Taxes and Social Security Debtors (incl. VAT)	1,956
9,538	Mân Dyledwyr	7,538
27,048	Cyfanswm y Dyledwyr	25,454
1,854	Taliadau Ymlaen Llaw	2,719
28,902	Cyfanswm	28,173

11. BUDDSODDIADAU DROS DRO

Mae'r Cyngor yn rheoli ei lif arian, ac yn buddsoddi daliannau arian sy'n cael eu creu o ganlyniad i'r strategaeth hon. Cafodd yr holl fuddsoddiadau arian eu gwneud — gyda golwg ar Gyfarwyddyd Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol, Cod Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys, a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllido a Chyfrifyddu Cyfalaf) 2004 . Mae holl Fanciau a Chymdeithasau Adeiladu a oedd â statws credyd a oedd yn bodloni meini prawf y Cyngor fel y mae'r rheiny wedi eu pennu yn ei Ddatganiad o Bolisi Rheoli Trysorlys. Caniatawyd buddsoddi arian gydag awdurdodau lleol eraill hefyd. Ar 31 Mawrth 2006, yr oedd gan y Cyngor naw o fuddsoddiadau arian unigol gwerth cyfanswm o £26.1m (£21.0m ar 31 Mawrth 2005); yr oedd tri o'r rhain gyda Banciau, a'r chwech arall gyda Chymdeithasau Adeiladu. Mae'r holl fuddsoddiadau hyn o natur fyrdymor, a byddant yn aeddfedu o fewn 364 niwrnod.

12. CREDYDWYR A DERBYNIADAU YMLAEN LLAW

31 Maw 05 £000au		31 Maw 06 £000au
	Credydwyr	
3,380	Adrannau'r Llywodraeth / Grantiau	939
1,854	Credydwyr Trethi a Budd-dal Cymdeithasol	2,030
15,174	Credydwyr Masnach	12,775
2,596	Credydwyr Cyfalaf	3,785
5	Trethi a Budd-dal Cymdeithasol	1
251	Mân Gredydwyr	320
23,260	Cyfanswm y Credydwyr	19,850
4,373	Derbyniadau Ymlaen Llaw	5,064
27,633	Cyfanswm	24,914

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**13. DADANSODDIAD O'R HOLL FENTHYCA**

(i) Yn ôl y math o fenthyciad

31 Maw 2005 £000au	%	Benthycwyr	31 Maw 2006 £000au	%
108,846	100.00	Bwrdd Benthyciad Gweithfeydd Cyhoeddus	116,157	100.00

(ii) Yn ôl y dyddiadau aeddfedu

	Blynyddoedd	31 Maw 2006 £000au	%
Benthyca Byrdymor	Llai nag 1 flwyddyn	835	0.72
Benthyca Hirdymor	Dros 1 a than 2	179	0.15
	Dros 2 a than 3	612	0.53
	Dros 3 a than 4	698	0.60
	Dros 4 a than 5	1,696	1.46
	Dros 5 a than 6	140	0.12
	Dros 6 a than 10	7,926	6.82
	Dros 10 a than 15	5,841	5.03
	Dros 15 a than 20	8,251	7.10
	Dros 20 a than 25	5,468	4.71
	Dros 25 a than 30	9,060	7.80
	Mwy na 30	75,451	64.96
Cyfanswm y Benthyca Hirdymor		115,322	99.28
Cyfanswm y Benthyciadau		116,157	100.00

14. CREDYDAU GOHIRIEDIG

Mae'r eitem hon yn cyfeirio at dderbyniadau cyfalaf a gafodd eu gohirio. Mae'r rhain wedi digwydd mewn achosion lle caniatodd y Cyngor forgeisi i gyn-denantiaid Tai Cyngor er mwyn eu galluogi i brynu eu cartrefi dan y cynllun 'Hawl i Brynu'.

15. DARPARIAETHAU**Y Gronfa Yswiriant**

Cafodd y gronfa yswiriant mewnol ei sefydlu er mwyn ariannu'r taliadau 'dros ben' sy'n berthnasol i hawliadau yswiriant gan y Cyngor.

Ar 31 Mawrth 2006, yr oedd y ddarpariaeth o £1.039m wedi ei neilltuo ar gyfer cost lawn amcangyfrifedig diwallu rhwymedigaethau yswiriant.

Mae'r symudiad (cynnydd o £0.24m) yng ngwerth y ddarpariaeth yswiriant yn ystod 2005/06 yn ganlyniad i gostau setlo ceisiadau gwerth £0.22m o'r ddarpariaeth a chyfraniadau ychwanegol o £0.42m o refeniw a £0.04m o weddillion a wnaed i'r ddarpariaeth.

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**Cyfundref Brynu Cilgwri a Gogledd Cymru**

Trosglwyddodd elfen storïau a stoc Cyfundrefn Brynu Cilgwri a Gogledd Cymru (W&NWPO) o reolaeth a pherchnogaeth Awdurdod Lleol ar 31 Gorffennaf 2003. Cynhwysodd y Cyngor yng nghyfrifon 2005/06 gronfa o £0.753m ar gyfer ei gyfran ragweledig o'r diffyg masnachu cronol a chostau cau'r W&NWPO i lawr. Bydd y gost derfynol i Gyngor Sir Ddinbych yn cael ei benderfynu yn y dyfodol.

Apelau Ailbriso Treth y Cyngor

Mae gan ddeiliaid tai yr hawl i apelio yn erbyn yr ymarfer Ailbriso Treth y Cyngor diweddar. Y dyddiad cau yw Hydref 2006. Cynhwyswyd rhagamcan o apelau llwyddiannus i mewn i gyfrifiadau Sylfaenol Treth y Cyngor a'i ddefnyddio wrth osod y gyllideb i gyfrifo lefel treth y cyngor ar Fand D.

Defnyddiwyd y rhagamcan hwn i bennu lefel y ddarpariaeth sy'n rhaid ei wneud i dalu'r ad-daliadau sy'n debygol o gael eu gwneud, a'u hól-ddyddio i 1 Ebrill 2005.

31 Mawrth 05 £000au		31 Mawrth 06 £000au
747	Cronfa Yswiriant	991
670	Diffyg W.N.W.P.O.	753
104	Eraill	149
0	Apelau Ailbriso Treth y Cyngor	512
180	Iechyd a Diogelwch	150
1,701	Cyfanswm	2,555

16. Y GRONFA AILDDATGAN ASED AU SEFYDLOG

Mae'r gweddill hwn yn deillio o'r gwahaniaeth rhwng prisiad asedau dan y drefn cyfrifyddu cyfalaf flaenorol a'r adbrisiad a gafodd ei wneud ar 1 Ebrill 1994. Mae'r gronfa'n cael ei dibrisio yn ôl gwerth net asedau ar bapur wrth gael gwared â hwy, ac mae'n cael ei debydu neu ei chredydu gyda'r diffygion neu wargedau ariannol sy'n codi yn sgîl adbrisiadau. Fel rhan o raglen ar gyfer adbriso'r holl asedau sefydlog o fewn cyfnod o bum mlynedd, cafodd rhai asedau sefydlog eu hailbriso yn ôl eu gwerth ar 1 Ebrill 2004 a 1 Ebrill 2005.

2005/06 £000au		2006/07 £000au
97,467	Y Gweddill ar ddechrau'r flwyddyn	113,094
(4,538)	Cael Gwared ag Asedau Sefydlog	(4,363)
20,165	Adbriso Asedau Sefydlog	25,407
113,094	Y Gweddill ar ddiwedd y flwyddyn	134,138

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**17. DADANSODDIAD O'R ASEDAU NET A GAFODD EU DEFNYDDIO**

Y mae'r Côd Ymarfer Cyfrifyddu yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu sefyllfa gyffredinol asedau net yr Awdurdod, rhwng Cronfa'r Cyngor, y Cyfrif Refeniw Tai ac unrhyw fentrau masnachu lle bo'r rhain yn berthnasol. Gan nad oes unrhyw un o wasanaethau masnachu'r Awdurdod yn defnyddio lefel sylweddol o asedau net cyffredinol, mae'r dadansoddiad isod yn nodi'r rhaniad rhwng yr asedau net sy'n cael eu defnyddio gan y CRT a'r rhai sy'n cael eu defnyddio gan Gronfa'r Sir.

2004/05 £000au		2005/06 £000au
10,826	Cronfa'r Cyngor	27,107
74,728	Y Cyfrif Refeniw Tai	98,486
85,554	Cyfanswm	125,593

18. Y GRONFA ARIANNU CYFALAF

2004/05 £000au		2005/06 £000au
39,678	Y Gweddill ar ddechrau'r flwyddyn	40,883
3	Addasiad	0
(1,528)	Costau Gohiriedig a gafodd eu Dileu	(1,495)
	Grantiau a Chyfraniadau:	
294	Dileuwyd o'r Grantiau Llywodraeth a Ohiriwyd	732
3,027	Derbyniadau Cyfalaf a gafodd eu neilltuo	1,605
	Ariannu Cyfalaf:	
1,075	Derbyniadau Cyfalaf a ddefnyddiwyd i ariannu gwariant cyfalaf	1,757
18	Refeniw a ddefnyddiwyd i ariannu gwariant cyfalaf	678
0	Cronfeydd Cadw a ddefnyddiwyd i ariannu gwariant cyfalaf	38
(2,664)	Y Ddarpariaeth Refeniw Isafswm (llai'r ddarpariaeth ar gyfer dibrisiant)	(3,155)
980	Cytundeb Prynu Gohiriedig - Prifswm	0
40,883	Y Gweddill ar ddiwedd y flwyddyn	41,043

Mae'r Gronfa Ariannu Cyfalaf yn cynnwys: y symiau y mae gofyn statudol i'w neilltuo o dderbyniadau cyfalaf; ad-daliadau o fenthyciadau allanol; a swm y gwariant cyfalaf sy'n cael ei ariannu o dderbyniadau refeniw a chyfalaf. Y mae'n cynnwys y gwahaniaeth rhwng y symiau sy'n cael eu darparu ar gyfer dibrisiant a'r swm y mae gofyn ei gofnodi yn erbyn refeniw er mwyn ad-dalu'r elfen prifswm mewn benthyciadau allanol. Mae'r gweddill yn y gronfa yn cael ei leihau wrth i ddyled y benthyciad gael ei ad-dalu. Yn 2005/06, cafodd Costau Gohiriedig o £1.495m eu dileu trwy refeniw.

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**19. Y CYFRIF GRANTIAU LLYWODRAETH A OHIRIWDYD**

2004/05 £000au		2005/06 £000au
20,675	Y Gweddill ar ddechrau'r flwyddyn	28,410
	Cymhwyswyd yn ystod y flwyddyn	
12,892	Grantiau Cyfalaf	19,590
81	Cyfrandiadau Cyfalaf	930
33,648		48,930
(4,348)	Llai: Symiau a Gymhwyswyd i Gostau Gohiriedig	(6,639)
29,300		42,291
(596)	Dileuwyd i Refeniw	(997)
(294)	Dileuwyd i'r Gronfa Ariannu Cyfalaf	(732)
28,410	Balance at end of year	40,562

Y mae grantiau a chyfrandiadau cyfalaf a gafodd eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf yn 2005/06 wedi cael eu credydu i'r cyfrif hwn yn y lle cyntaf. Lle mae grantiau wedi cael eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf ar godiannau gohiriedig, mae gwerth y grantiau hyn wedi cael ei drosglwyddo i godiannau gohiriedig. Lle mae Grantiau wedi cael eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf ar asedau sefydlog nad ydynt yn destun dibrisiant, mae gwerth y grantiau hyn wedi cael ei ddileu'n gyflawn i'r Gronfa Wrth Gefn ar gyfer Ariannu Cyfalaf. Fel arall, y mae grantiau'n cael eu rhyddhau i'r Cyfrif Refeniw Rheoli Asedau mewn rhandaliadau blynyddol, er mwyn gwrthbwysu codiannau dibrisiant ar asedau sefydlog cysylltiedig.

20. ARIAN CYFALAF NA CHAFODD EI DDEFNYDDIO**(i) Crynodeb**

31 Maw 05 £000au	Crynodeb	31 Maw 06 £000au
7,152	Derbyniadau Cyfalaf	8,884
1,007	Grantiau a Chyfrandiadau Cyfalaf	1,263
8,159	Cyfanswm Arian Cyfalaf na chafodd ei Ddefnyddio	10,147

(ii) Derbyniadau Cyfalaf

	Tai £000au	Cronfa'r Cyngor £000au	Cyfanswm £000au
Y Gweddill ar ddechrau'r flwyddyn	1,854	5,298	7,152
Ychwaneger			
Enillion o Werthu Asedau	2,312	3,050	5,362
Derbyniadau Cyfalaf a Ohiriwyd	24	0	24
Llai	4,190	8,348	12,538
Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn:			
Costau	196	96	292
Ariannu Gwariant Cyfalaf	1,696	61	1,757
Ad-dalu Dyledion	1,605	0	1,605
Y Gweddill ar ddiwedd y flwyddyn	693	8,191	8,884

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**(iii) Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf**

		£000au	£000au
	Heb eu defnyddio ar 31 Mawrth 2005		1,007
Llai	Dyledwyr Cyfalaf ar 31 Mawrth 2005		3,917
Ychwaneger	Credydwyr Cyfalaf ar 31 Mawrth 2005		4,303
	Gweddill net ar 1 Ebrill 2005		1,393
Ychwaneger	Grantiau a Chyfraniadau a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn		16,416
			17,809
Llai	Symiau a Drosglwyddwyd		5
	Grantiau a chyfraniadau a ddefnyddir yn y flwyddyn		
	-Cyfraniadau Gwella Tai	19,590	
	-Projectau Cyfalaf	930	20,520
			(2,716)
Ychwaneger	Dyledwyr Cyfalaf ar 31 Mawrth 2006		6,350
			3,634
Llai	Credydwyr Cyfalaf ar 31 Mawrth 2006		2,371
Heb eu cymhwys ar 31 Maw 06			1,263

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**21. CRONFEYDD**

Mae manylion cronfeydd o sylwedd yn cael eu dangos isod:

31 Maw 05 £000au		Trosglwyddia -dau i Mewn (Allan) £000au	31 Maw 06 £000au
351	Cynlluniau Cyfalaf	0	351
1,559	Daliannau'r Ysgolion	(206)	1,353
47	Gwasanaethau Amgylcheddol	(7)	40
153	Cronfa Ymddeoliad Cynnar — Ysgolion	0	153
30	Cyfarwyddiaeth yr Amgylchedd — Cronfeydd	84	114
380	Adfachu Cymhorthdal Budd-dâl Tai	0	380
48	Mousematics	(22)	26
234	Gwaith Cynnal a Chadw yn ystod y Gaeaf	(19)	215
100	Ymchwiliad Camdrin Plant Gogledd Cymru	0	100
182	Cronfa Wrth Gefn ar gyfer Digwyddiadau Mawrion (Eisteddfod yr Urdd)	(88)	94
10	Cronfa Wrth Gefn Llys Marchan	0	10
250	Cronfa Wrth Gefn Cefnogi Pobl	0	250
201	Rheolaeth Gynaliadwy Gwastraff	170	371
79	A.117 Deddf Iechyd Meddwl	(27)	52
159	Y Gronfa Rheoli Risg	53	212
291	Y Gronfa Adnewyddiadau	41	332
298	Y Gronfa Yswirant	(27)	271
399	PFI	546	945
0	Etholiadau	25	25
0	Gwaith Iechyd a Diogelwch	250	250
0	Statws Sengl	500	500
4,771	Cyfanswm	1,273	6,044

22. DALIANNAU REFENIW CRONFA'R SIR

Mae daliannau refeniw Cronfa'r Cyngor ar gael i'r Cyngor Sir i bwrpasau cyffredinol neu benodol, ac maent yn ffrwyth cronniad gwargedion (arian dros ben) yn y gorffennol yng Nghyfrif Refeniw Cronfa'r Cyngor. Nid yw daliannau'r Cyfrif Refeniw Tai'n rhan o ddaliannau Cronfa'r Cyngor, ac maent yn cael eu nodi ar wahân.

31 Maw 05 £000au		31 Maw 06 £000au
	<u>Gweddillion Refeniw Cronfa'r Cyngor:</u>	
3,655	Daliannau Cyffredinol	4,059
1,201	Daliannau a oedd wedi eu Clustnodi	989
693	Daliannau Gwasanaethau Amgylcheddol	259
5,549	Cyfanswm – Gweddillion Cronfa'r Cyngor	5,307
1,635	Daliannau y Cyfrif Refeniw Tai	1,838

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**23. CRONFA'R DEGWM**

Yn unol â Gorchymyn Cronfa'r Degwm (Dynodiad a Manyleb) 1996, mae cronfa hen Gyngor Sir Clwyd yn cael ei gweinyddu gan Gyngor Sir Y Fflint, ac mae'r incwm yn cael ei ddsbarthu i'r awdurdodau newydd yn ôl cyfran poblogaeth. Mae gweithrediad y gronfa hon yn cwmpasu maes eang, sy'n cynnwys addysg, anghenion cymdeithasol ac adloniadol, cymorth i'r anghennus, a gwarchod adeiladau hanesyddol. Cyfanswm y daliant yn y gronfa, sy'n cael ei dal gan Gyngor Sir y Fflint, yw £599,452 (£550,684 yn 2004/05). Mae Cyngor Sir Ddinbych yn cadw mantolen ar wahân ar gyfer Cronfa'r Degwm. Y gweddill yn y Gronfa ar 31 Mawrth 2006 oedd £5,396 (£6,656 yn 2004/05).

Nid yw'r Cyngor yn meddu ar ddogfennau rheolaeth cyflawn ar gyfer Cronfa'r Degwm, ac y mae'n dal i geisio cael gafael ar y rhai sydd ar goll.

Mae'r canlynol yn ddyfyniad o gyfrifon Cronfa'r Degwm ar 31 Mawrth 2006:

:

	Incwm £000au	Gwariant £000au	Buddsoddiadau £000au
31 Mawrth 2006	23	24	617
31 Mawrth 2006	23	23	554

24. CRONFEYDD YMDDIRIEDOLAETH ADDYSG

Yn ystod 2005/06 gweinyddod y Cyngor Sir 55 o Gronfeydd Ymddiriedolaeth Addysg. Mae pob Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg yn cynnwys swm cymharol fychan o arian sydd, yn amlach na heb, wedi ei dderbyn oddi wrth unigolyn, ac wedi ei fuddsoddi er mwyn darparu incwm blynyddol ar gyfer gwobrau ac ati.

- Yn ystod 2005/06, cyfanswm incwm y gronfa oedd £6,187 (£10,412 yn 2004/05). Cyfanswm y dyfarniadau a wnaed yn ystod y flwyddyn oedd £5,179 (£4,191 yn 2004/05).
- Nid oes gan y Cyngor unrhyw rwymedigaethau sydd heb eu talu mewn perthynas â'r cronfeydd y mae'n eu gweinyddu.

Cyfanswm y daliannau yn y cronfeydd hyn, ar 31 Mawrth 2006, oedd £262,026; nid yw'r swm hwn yn cael ei nodi yn y Fantolen.

Gwerth marchnad yr holl fuddsoddiadau a oedd yn cael eu dal ar 31 Mawrth 2006 oedd £111,677.

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**25. CWMNIAU CYSYLLTIEDIG**

Y mae'r Côt Ymarfer Cyfrifyddu yn ei gwneud yn ofynnol fod Awdurdod, pan fydd ganddo fuddiannau sylweddol mewn un neu ragor o is-gwmnïau a chwmmnïau cysylltiedig, yn paratoi cyfrif refeniw grwp a mantolen grwp. Ni ystyrir bod buddiannau Cyngor Sir Ddinbych yn y cwmnïau cysylltiedig yn sylweddol o'u cymharu â maint cyfan gweithrediadau'r Cyngor, ac o ganlyniad nid oes Cyfrifon Grwp wedi eu paratoi.

Mae manylion y cwmnïau cysylltiedig fel a ganlyn:

(i) Clwydfro Cyfyngedig (sy'n masnachu dan yr enw Asiantaeth Fenter Sir Ddinbych)

Mae Clwydfro'n gwmni cyfyngedig trwy warant, ac nid oes ganddi unrhyw gyfalaf cyfrannau. Cafodd ei sefydlu i hybu ac ysgogi gweithgarwch diwydiannol a masnachol a menter yn Sir Ddinbych. Mae ei gwasanaethau cyflogres a chyfrifyddu'n cael eu darparu gan y Cyngor. Nid yw'r Datganiad Cyfrifon am y flwyddyn 2005/06 ar gael ar hyn o bryd. Asedau net y cwmni ar 31 Mawrth 2005 oedd £585,097, a'r costau net oedd £99,925. Mae'r Bwrdd Cyfarwyddwyr yn cynnwys cyfanswm o un ar ddeg o aelodau, wyth ohonynt yn aelodau o Gyngor Sir Ddinbych. Mae Cadeirydd Asiantaeth Fenter Sir Ddinbych yn aelod o Gyngor Sir Ddinbych.

Nid oes gan y Cyngor rwymedigaeth gyfreithiol i gyfrannu at ddiwallu colledion na diffygion ariannol y cwmni.

Y mae gwybodaeth bellach ar gael gan Asiantaeth Fenter Sir Ddinbych, Canolfan Fusnes Clwyd, Ystâd Ddiwydiannol Lôn Parcwr, Rhuthun, LL15 1NJ.

(ii) ECTARC

Mae ECTARC yn gwmni cyfyngedig â gwarantau, heb Gyfalaf ar ffurf Cyfranddaliadau. Y mae'n elusen ryngwladol gofrestredig sy'n rheoli'r ganolfan Ewropeaidd ar gyfer Diwyllianau Traddodiadol a Rhanbarthol yn Llangollen. Mae ECTARC yn cynnal ymchwil, arddangosfeydd, cyrsiau a gweithgareddau eraill sy'n berthnasol i faterion Ewropeaidd.

Y mae Cyngor Sir Ddinbych yn rhoi grant blynyddol i ECTARC, ac yn ystod 2005/06, derbyniodd y cwmni £48,757. Yn ychwanegol at hyn, mae Cyngor Sir Ddinbych wedi caniatáu i ECTARC brydlesu ei adeilad ar Parade Street, Llangollen, ar rent rhad. Mae gwerth y brydles hon wedi ei asesu'n £12,500 y flwyddyn. Mae'r Cyngor hefyd yn darparu ei wasanaethau cyflogres. Mae'r Bwrdd Cyfarwyddwyr yn cynnwys chwe aelod i gyd, o'r rhain y mae un yn Gynghorwyr Sir Ddinbych. Mae Cadeirydd ECTARC yn Gynghorydd Sir Ddinbych. Nid oedd y Datganiad Cyfrifon am y flwyddyn 2005/06 ar gael ar 26 Hydref 2006. Asedau net y cwmni ar 31 Mawrth 2005 oedd £175,008. Yn 2004/05 yr elw net am y flwyddyn oedd £146,745.

Nid oes gan y Cyngor rwymedigaeth gyfreithiol i gyfrannu at ddiwallu colledion na diffygion ariannol y cwmni. Y mae gwybodaeth bellach ar gael gan ECTARC, Parade Street, Llangollen LL20 8RB.

(iii) Ymddiriedolaeth Castell Bodelwyddan a Menter Castell Bodelwyddan Cyf.

Mae Ymddiriedolaeth Castell Bodelwyddan yn gwmni cyfyngedig trwy warant, ac nid oes ganddi unrhyw gyfalaf cyfrannau. Y mae'n elusen gofrestredig a gafodd ei sefydlu yn Chwefror 1994 i reoli'r Castell a'i barddir amgylchynol, er mwyn hyrwyddo addysg ym maes celfyddyd a hanes ar gyfer y cyhoedd. Mae'r Ymddiriedolaeth yn caffael arteffactau, ac yn eu hadnewyddu, eu diogelu a'u harddangos. Y mae hefyd yn rheoli parc cyhoeddus er difyrrwch ac er mwyn hybu gwerthfawrogiad o fyd natur. Mae Cyngor Sir Ddinbych yn rhoi grant blynyddol i Ymddiriedolaeth Castell Bodelwyddan, ac yn ystod 2005/06 derbyniodd yr Ymddiriedolaeth £189,179. Y Cyngor sydd yn darparu ei gwasanaethau cyflogres. Nid oedd y Datganiad Cyfrifon am y flwyddyn 2005/06 ar gael ar 26 Hydref 2006. Asedau net y cwmni ar 31 Mawrth 2005 oedd £395,541, a'r elw gweithredol net oedd £29,666. Mae Bwrdd y Cyfarwyddwyr yn cynnwys cyfanswm o ddeuddeg aelod, dau ohonynt yn aelodau o Gyngor Sir Ddinbych. Mae Cadeirydd yr Ymddiriedolaeth yn aelod o Gyngor Sir Ddinbych. Y mae gwybodaeth bellach ar gael gan Ymddiriedolaeth Castell Bodelwyddan, Bodelwyddan, LL18 5YA.

Nid oes gan y Cyngor rwymedigaeth gyfreithiol i gyfrannu at ddiwallu colledion na diffygion ariannol y cwmni.

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL

Mae Bodelwyddan Castle Enterprises Ltd. yn gwmi preifat cyfyngedig â chyfranddaliadau sydd yn is-gwmi ym mherchenogaeth lwy Ymddiriedolaeth Castell Bodelwyddan. Cafodd ei gorffori yn Hydref 1994 i reoli a gweithredu gweithgareddau masnachu Ymddiriedolaeth Castell Bodelwyddan, gan na chaniateir i honno fasnachu oherwydd ei bod yn elusen gofrestrdig. Mae holl elw Bodelwyddan Castle Enterprises Ltd. yn cyfrannu at gostau rhedeg Ymddiriedolaeth Castell Bodelwyddan trwy weithred cyfamod. Nid oedd y Datganiad Cyfrifon ar gael ar 26 Hydref 2006. Rhwymedigaethau net y cwmi ar 31 Mawrth 2005 oedd £748, a'r elw gweithredol net oedd £67,087. Mae Bwrdd y Cyfarwyddwyr yn cynnwys wyth aelod, gan gynnwys un aelod o Gyngor Sir Ddinbych.

Nid oes gan y Cyngor rwymedigaeth gyfreithiol i gyfrannu at ddiwallu colledion na diffygion ariannol y cwmi.

Y mae gwbyodaeth bellach ar gael gan Bodelwyddan Castle Enterprises Ltd, Bodelwyddan, LL18 5YA.

(iv) Clwyd Leisure Ltd.

Cafodd cwmi Clwyd Leisure Limited ei sefydlu ar 1 Ebrill 2001 i ddarparu gwasanaethau twristiaeth a hamdden, ac y mae'n gweithredu fel Sefydliad Dosbarthu Dielw. Y mae'n derbyn cymorth grant gan Gyngor Sir Ddinbych, ac yn ystod 2005/06 derbyniodd Clwyd Leisure Limited £296,406. Mae'r Cyngor yn darparu gwasanaethau credydwr a gwasanaethau cyflogres. Nid oedd y Datganiad Cyfrifon ar gael ar 26 Hydref 2006. Asedau net y cwmi ar 31 Mawrth 2005 oedd £402,725, ac yr oedd gan y cwmi warged net o £51,808. Mae Bwrdd y Cyfarwyddwyr yn cynnwys cyfanswm o ddeuddeg aelod, gan gynnwys dau aelod o Gyngor Sir Ddinbych. Er ei fod yn aelod o Gyngor Sir Ddinbych, nid yw Cadeirydd Clwyd Leisure Limited yn un o ddau gynrychiolydd penodedig y Cyngor.

Nid oes gan y Cyngor rwymedigaeth gyfreithiol i gyfrannu at ddiwallu colledion na diffygion ariannol y cwmi. Fodd bynnag, mae'r Cyngor wedi gwarantu benthyciad ar ran y cwmi; y gweddill ar hwn ar 31 Mawrth 2006 oedd £412,251.

Y mae rhagor o wybodaeth ar gael gan Clwyd Leisure Limited, 22 Parc Fforddlas, Y Rhyl, LL18 2DQ.

26. RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

Y mae rhwymedigaeth amodol yn cael ei diffinio naill ai fel:

— rhwymedigaeth bosibl sy'n codi yn sgîl digwyddiadau yn y gorffennol, ac na fydd ei bodolaeth ond yn cael ei chadarnhau os digwydd, yn y dyfodol, un neu ragor o ddigwyddiadau ansicr sydd ddim yn gyfangwbl o fewn rheolaeth y sefydliad;

neu

— rhwymedigaeth bresennol sy'n codi yn sgîl digwyddiadau yn y gorffennol ond sydd ddim yn cael ei chydabod oherwydd:

- (i) nad yw'n debygol y bydd gofyn trosglwyddo buddion economaidd er mwyn clirio'r rhwymedigaeth; neu
- (ii) nad oes modd mesur maint y rhwymedigaeth mewn modd digon dibynadwy.

Stryd Mwrog, Rhuthun – Cynllun Lliniaru Llifogydd

Cynyddodd cost y cynllun yn arwyddocaol o gymharu gyda rhagamcanion gwreiddiol. Cafwyd cefnogaeth ariannol arwyddocaol gan Lywodraeth Cynulliad Cymru tuag at y costau uwch. Cwblhawyd y cynllun ym mis Rhagfyr 2003. Mae'r tâl contract terfynol wedi ei wneud. Er bod rhai taliadau wedi eu gwneud i'r costau caffael tir terfynol ac mae rhai taliadau iawndal yn dal i fod yn destun trafodaethau parhaus.

Y Prosiect Canolfan Ffitrwydd Bwriedig

Yn ei gyfarfod ar 25 Tachwedd 2003, rhoddodd y Cabinet awdurdod i'r Cyngor weithredu fel gwarantwr i Clwyd Leisure Limited er mwyn ariannu'r prosiect canolfan ffitrwydd bwriedig yn Heulfan y Rhyl. Gwerth y warant yw £0.525 miliwn.

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL**Statws Sengl/Cyfle Cyfartal**

Fel rhan o gytundeb cyflog cenedlaethol, mae'r Cyngor yn gwerthuso ei delerau a'i amodau ar gyfer nifer arwyddocaol o staff. Yn ystod y broses hon, daeth yn amlwg y gellid ystyried rhai o'r telerau a'r amodau fel rhai camwahaniaethol, yn yr un modd â Chyrff Cyhoeddus eraill. Mae hyn yn debygol o arwain at ofyniad i'r Cyngor wneud darpariaeth benodol yng nghyfrifon 2006/2007. Nid yw'r union swm yn hysbys eto gan fod trafodaethau'n parhau i fod ar y gweill, ac mae'n annhebygol y bydd y Cyngor yn medru cyfalafu unrhyw daliadau.

27. PENSIYNAU YMDDEOL

Mae Nodyn 5 i'r Cyfrif Refeniw Cyfunol yn cynnwys manylion cyfranogiad y cyngor yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir gan Gyngor Sir y Flint.

Roedd yr asedion a'r atebolrwydd sylfaenol ar gyfer budd-daliadau ymddeol sy'n hriodoladwy i'r cyngor ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

31 Maw 05 £000au		31 Maw 06 £000au
149,275	Gwerth teg asedion	191,229
(266,222)	Gwerth presennol tybiedig atebolrwydd	(304,715)
(116,947)	Atebolrwydd Net	(113,486)

Mae'r atebolrwydd yn dangos yr ymrwymadau sylfaenol sydd gan y cyngor yn y tymor hir i dalu budd-daliadau pensiwn. Mae'r atebolrwydd cyfan o £113.4m yn cael effaith sylweddol ar werth net y cyngor fel a gofnodir yn y fantolen. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol ar gyfer ariannu'r diffyg yn golygu bod sefyllfa ariannol y cyngor yn aros yn iach. Bydd y diffyg ar y cynllun llywodraeth leol yn cael ei gywiro gan gyfraniadau ychwanegol dros fywyd gwaith ar ôl gweithwyr, fel a aseswyd gan actiwari'r cynllun.

31 Maw 05 %	RHAGDYBIAETHAU ACTIWARAIDD	31 Maw 06 %
i) Rhagdybiaethau Ariannol		
2.90	Cyfradd chwyddiant	2.90
4.15	Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	4.15
2.90	Cyfradd cynnydd mewn pensiynau	2.90
5.40	Cyfradd ddisgownt	4.90
ii) Y gyfradd adennill ddisgwyledig ar asedau		
7.5	Soddyfrannu	7.00
4.7	Bondiau'r Llywodraeth	4.30
5.4	Bondiau Eraill	4.90
6.5	Eiddo	6.00
4.75	Arian / Hylifedd	4.50
7.5	Eraill	7.00
iii) Rhaniad asedau rhwng categorïau buddsoddiant		
62.50	Soddyfrannau	66.00
2.60	Bondiau Llywodraeth	2.20
9.50	Bondiau Eraill	7.90
5.90	Eiddo	5.70
7.90	Arian / Hylifedd	5.80
11.60	Eraill	12.40
100.00		100.00

Cafodd asedau yn y gronfa eu prisio yn ôl gwerth teg — yn bennaf, gwerth y farchnad ar gyfer buddsoddiadau.

NODIADAU AR Y FANTOLEN GYFUNOL

Bellach mae CIPFA wedi penderfynu bod rhwymedigaethau'r cynllun i gael eu cyfrifo, yn 2005/06 ac mewn blynyddoedd i ddod, ar sail y gyfradd Bondiau Corfforaethol fel y mae honno'n cael ei phrisio gan AA, sef 4.9% yn 2005/06.

Parthed y Cynllun Pensiynau Athrawon, nid oedd unrhyw gyfraniadau yn aros heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae'r cynllun yn gynllun budd-dâl diffiniedig, sy'n cael ei weinyddu gan yr Asiantaeth Pensiynau Athrawon (TPA). Er bod y cynllun yn un sydd heb gronfa o arian, mae'r TPA'n defnyddio cronfa dybiannol fel sail i gyfrifiad o'r gyfradd cyfraniad cyflogwr sy'n cael ei thalu gan y Cyngor. Fodd bynnag, nid yw'n bosibl i'r Cyngor ganfod cyfran o'r rhwymedigaethau gwaelodol yn y cynllun sy'n gyfrifadwy i'w weithwyr ei hun. I bwrpas y cyfrifon hyn, felly, rhoddir cyfrif amdano ar y sail ei fod yn gynllun cyfraniadau diffiniedig.

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw fudd-daliadau ychwanegol sy'n cael eu dyfarnu adeg ymddeoliad cynnar y tu allan i delerau Cynllun yr Athrawon. Mae'r budd-daliadau hyn yn gwbl gronedig yn y rhwymedigaeth pensiynau sydd wedi ei hamlinellu uchod.

Newidiadau i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae newidiadau i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn caniatáu i weithwyr sy'n ymddeol ar neu ar ôl 6 Ebrill 2006 gymryd cynnydd yn eu taliad lwmp swm ar ymddeoliad ac wedyn gostyngiad yn eu pensiwn blynyddol yn y dyfodol. Ar gyngor ein hactiwariâid, rydym yn tybio y bydd 50% o weithwyr sy'n ymddeol ar ôl 6 Ebrill 2006 yn manteisio ar y newid hwn yn y cynllun pensiwn. Mae ein hactiwariâid wedi'n cynghori y bydd hyn yn cynyddu gwerth Cost Ôl Wasanaeth o £4.115m ac mae hwn wedi'i gynnwys o fewn Costau Anwasgaredig ar wyneb y Cyfrif Refeniw Cydgyfnerthedig.

28. DIGWYDDIAD ERS LLUNIO'R FANTOLEN

Mae FRS 21 yn nodi y dylid datgelu rhai digwyddiadau all ddigwydd rhwng dyddiad y fantolen a'r dyddiad y bydd y cyfrifon yn cael eu hawdurdodi gan y Cyngor.

Mae'r digwyddiadau hyn yn rhai sy'n effeithio'n sylweddol ar y datganiadau ariannol a rhaid eu datgelu er mwyn cyflwyno darlun teg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod.

Ni fu unrhyw ddigwyddiadau sylweddol o'r fath rhwng dyddiad y fantolen a'r dyddiad y cafodd y Cyfrifon eu hawdurdodi gan y Cyngor ar 25 Gorffennaf 2006.

29. MENTER CYLLID PREIFAT (MCP)

Oherwydd diffyg eglurder ynglyn â thrin cyfrifon (ar gyfer Cymru) a diffyg cyfarwyddyd penodol gan CIPFA, nid yw'r Awdurdod wedi cydnabod yn y cyfrifon werth gweddillol ar gynllun MCP yr Awdurdod (Swyddfeydd y Cyngor, Ffordd Wynnstey). Pe byddai hyn wedi ei wneud, byddai'r swm yn y Gronfa Caffael MCP yn £1.2m.

Yn ystod blwyddyn ariannol 2006/07, bydd y Cyngor yn ceisio esboniad ffurfiol ar gyfer trin gwerth gweddillol y cynllun MCP yn ffurfiol gan CIPFA. Ar ôl cael eu cyngor hwy, bydd y Cyngor yn gwneud yr addasiadau cyfrifeg angenrheidiol yng nghyfrifon eleni.

NODIADAU AR Y DATGANIAD LLIF ARIAN**1. CYSONIAD O SYMUDIADAU ARIAN PAROD Â SYMUDIADAU DYLED NET**

	31 Maw 06 £000au
Symudiadau Arian Parod	5,412
<u>Symudiadau mewn:</u>	
Asedau Sefydlog	37,912
Buddsoddiadau Hirdymor	0
Dyledwyr Hirdymor	(507)
Stociau a Gwaith ar Droed	99
Dyledwyr	(729)
Darpariaeth ar gyfer Drwgddyledion	(187)
Benthyca Byrdymor	(646)
Credydwyr	2,719
Benthyca Hirdymor	(6,665)
Rhwymedigaethau Gohiriedig	0
Credydau Gohiriedig	24
Rhwymedigaeth Pensiynau	3,461
Darpariaethau	(854)
Symudiadau Dyled Net	40,039

**2. CYSONIAD Y GWARGED (SEF ARIAN DROS BEN) YN Y CYFRIF REFENIW
CYFUNOL Â'R MEWNLIF REFENIW NET I'R DATGANIAD LLIF ARIAN**

	31 Maw 06 £000au
Cronfa'r Cyngor — (Gwarged, sef arian dros ben) / Diffyg Ariannol am y Flwyddyn	242
Y Cyfrif Refeniw Tai — (Gwarged, sef arian dros ben) / Diffyg Ariannol am y Flwyddyn	(203)
Cyfanswm y (Gwarged, sef arian dros ben) / Diffyg Ariannol am y flwyddyn	39
Llog a Dalwyd	(7,550)
Llog a Dderbyniwyd	2,003
Eitemau ar Sail Croniadau	
Cynnydd / (Gostyngiad) yn y Stoc	99
Cynnydd / (Gostyngiad) yn y Dyledwyr Hirdymor	(507)
Cynnydd / (Gostyngiad) yn y Dyledwyr	(4,027)
Cynnydd / (Gostyngiad) yn y Taliadau Ymlaen Llaw	(185)
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Credydwyr	1,479
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Derbyniadau Ymlaen Llaw	(691)
Gweithrediadau Masnachol Nad oeddynt yn ymwneud ag Arian Parod	
MRP	(4,589)
Trosglwyddiadau (i) / o ddarpariaethau	(854)
Darpariaeth ar gyfer Drwgddyledion	(187)
Diffyg Ariannol CERA o'r Cyfrif Cyfalaf	(678)
Cronfeydd a cedwir i dalu am gwariant cyfalaf	(38)
Trosglwyddiadau (i) / o gronfeydd cadw	(1,273)
Datganiad Llif Arian — (Mewnlif) / Echlif Refeniw Net	(16,959)

NODIADAU AR Y DATGANIAD LLIF ARIAN**3. DADANSODDIAD O SYMUDIADAU ARIAN PAROD A CHYFWERTH**

31 Maw 05 £000au		31 Maw 06 £000au	Symudiad £000au
528	Arian	479	(49)
21,000	Buddsoddiadau	26,100	5,100
(2,737)	Arian Gorddrafft	(2,376)	361
18,791		24,203	5,412

4. DADANSODDIAD O GRANTIAU A DDERBYNIWYD

2004/05 £000au		2005/06 £000au
13,363	Grantiau'r Llywodraeth	11,503
21,600	Grantiau Tai	22,378
2,741	Grantiau Addysg	2,983
2,961	Grantiau Gwasanaethau Cymdeithasol	3,456
211	Grantiau Amgylcheddol	677
3,397	Grantiau Ewropeaidd	5,073
44,273	Cyfanswm y Grantiau a Dderbyniwyd	46,070

**NODIADAU AR Y DATGANIAD O GYFANSWM Y SYMUDIADAU MEWN
CRONFEYDD WRTH GEFN**

1. SYMUDIADAU MEWN ADNODDAU REFENIW

	Balansau'r Gronfa Gyffredinol £000au	Balansau'r Cyfrif Refeniw Tai £000au	Cronfeydd Refeniw Wrth Gefn sydd wedi eu Clustnodi £000au	Cronfeydd Wrth Gefn ar gyfer Pensiynau £000au
Gwarged (Diffyg ariannol) am 2005/06	(242)	203	0	0
Neilltuadau arian i (o) Refeniw	0	0	1,273	3,254
Enillion a cholledion actiwaraidd a oedd yn gysylltiedig â Phensiynau	0	0	0	207
Gweddill a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2005	(242) 5,549	203 1,635	1,273 4,771	3,461 (116,947)
Gweddill a gludwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2006	5,307	1,838	6,044	(113,486)

2. SYMUDIADAU YN GRONFA WRTH GEFN AR GYFER PENSIYNAU

Gellir dadelfennu'r enillion actiwaraidd sydd wedi eu nodi fel symudiadau yn y Gronfa Wrth Gefn ar gyfer Pensiynau yn 2005/06 i'r categorïau canlynol, wedi eu mesur fel symiau absoliwt ac fel canran o asedau neu rwymedigaethau ar 31 Mawrth 2006.

	2002/03		2003/04		2004/05		2005/06	
	£000	%	£000s	%	£000s	%	£000s	%
Y gwahaniaeth rhwng yr adenilliad disgwylidig a'r adenilliad gwirioneddol ar asedau	(1,409)	28.10	17,875	13.60	4,771	3.19	28,754	15.03
Y gwahaniaethau rhwng rhagdybiaethau actiwaraidd ynglyn â rhwymedigaethau a'r hyn a gafwyd mewn gwirionedd	(10)	0.10	0	0	2,758	(0.01)	(5,789)	1.89
Newidiadau yn y rhagdybiaethau demograffig ac ariannol a ddefnyddiwyd ar gyfer amcangyfrif rhwymedigaethau	0	0	0	0	(47,015)	17.66	(22,758)	7.46
	(1,419)		17,875		(39,486)		207	

Am ragor o fanylion, gweler nodyn 21 ar y Fantolen Gyfunol.

**NODIADAU AR Y DATGANIAD O GYFANSWM Y SYMUDIADAU MEWN
CRONFEYDD WRTH GEFN**

3. SYMUDIADAU MEWN ADNODDAU CYFALAF SYLWEDDEDIG

	Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy £000	Grantiau a chyfraniadau cyfalaf nas defnyddiwyd £000
Symiau a oedd yn dderbyniadwy yn 2005/06	3,489	20,781
Symiau a gafodd eu defnyddio i ariannu buddsoddiad cyfalaf newydd yn 2005/06	1,757	20,525
Cyfanswm y cynnydd/(gostyngiad) mewn adnoddau cyfalaf a gafodd eu sylweddu yn 2005/06	1,732	256
Y Gweddill ar ddechrau'r flwyddyn	7,152	1,007
Y Gweddill ar ddiwedd y flwyddyn	8,884	1,263

Am ragor o fanylion, gweler nodyn 21 ar y Fantolen Gyfunol.

4. SYMUDIADAU YNG NGWERTH ANSYLWEDDEDIG ASED AU SEFYDLOG

	Cronfa Wrth Gefn Ailddatgan Asedau Sefydlog £000au
Enillion/colledion wrth adbriso asedau sefydlog 2004/05	25,407
Colledion amhariaeth ar asedau sefydlog oherwydd newidiadau cyffredinol mewn prisiau yn 2004/05	0
Cyfanswm y cynnydd/(gostyngiad) mewn adnoddau cyfalaf na chawsant eu sylweddu yn 2004/05	25,407

5. GWERTH ASED AU A WERTHWYD, Y CAFWYD GWARED Â HWY, NEU A DDIGOMISIYNWYD

	Cronfa Wrth Gefn Ailddatgan Asedau Sefydlog £000au
Symiau a ddileuwyd o weddillion asedau sefydlog ar gyfer gwarediadau yn 2005/06	(4,363)
Cyfanswm y symudiadau yn y gronfa wrth gefn yn 2005/06	25,407
Y Gweddill ar ddechrau'r flwyddyn	113,094
Y Gweddill ar ddiwedd y flwyddyn	134,138

Am ragor o fanylion, gweler nodyn 16 i'r Fantolen Gyfunol.

**NODIADAU AR Y DATGANIAD O GYFANSWM Y SYMUDIADAU MEWN
CRONFEYDD WRTH GEFN**

**6. SYMUDIADAU YN Y SYMIAU A GAFODD EU NEILLTUO ER MWYN ARIANNU
BUDDSODDIAD CYFALAF**

	Cronfa Wrth Gefn Ariannu Cyfalaf £000au	Grantiau Llywodraeth a Ohiriwyd £000au	Cyfanswm £000au
Derbyniadau cyfalaf a gafodd eu neilltuo yn 2005/06:			
Derbyniadau cadwedig	1,605		
Derbyniadau defnyddiadwy a ddefnyddiwyd	1,757		
Cyfanswm y derbyniadau cyfalaf a gafodd eu neilltuo yn 2005/06	3,362		3,362
Adnoddau refeniw a gafodd eu neilltuo yn 2005/06			
Gwariant cyfalaf a gafodd ei ariannu o refeniw	716		
Cysoni swm neu ddarpariaethau ar gyfer ad-dalu benthyciad	(3,918)		
Cyfanswm yr adnoddau refeniw a gafodd eu neilltuo yn 2005/06	(3,202)		(3,202)
Grantiau a gafodd eu defnyddio ar gyfer byddsoddiad cyfalaf yn 2005/06		13,149	
Symiau a gafodd eu credydu i gyfrif y gronfa wrth gefn ar gyfer rheoli asedau yn 2005/06		(997)	
Symudiad mewn Grantiau Llywodraeth Gohiriedig		12,152	12,152
Cyfanswm y cynnydd / (gostyngiad) yn y symiau a gafodd eu neilltuo ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf			12,312
Cyfanswm y symudiadau yn y gronfa wrth gefn yn 2004/05	160	12,152	
Y gweddill ar ddechrau'r flwyddyn	40,883	28,410	
Y gweddill ar ddiwedd y flwyddyn	41,043	40,562	

Am ragor o fanylion, gweler nodiadau 18 a 19 i'r Fantolen Gyfunol.